

სადა მოვარე

№ 39 იანვარი – თებერვალი 2015 წელი

რელიგიურ-საგანმანათლებლო ჟურნალი

დედ-მამის მიმართ
პატივისცემა

ბედნიერი ოჯახი,
სიმშვიდის წყაროა

ყურანი ზღვებისა და
მდინარეების შესახებ:

მეცნიერება და ისლამი

წინასიტყვაობა

ძვირფასო მკითხველო!

ძვირფასო მკითხველო! დღეს არსებული გლობალური პრობლემა, რომელიც ხშირად სუსტ არსებაზე, კერძოდ ქალზე ძალადობაში გამოიხატება, ღვთიურ ყველა რელიგიაში, და მათ შორის ისლამშიც, მისი მოვლენის დღიდან კატეგორიულად აღკვეთილი და დაგმობილია. პრობლემა ისევ ადამიანების გაუთვითცნობიერებაში, გაუაზრებელ ქმედებებში, დაუფიქრებლობასა და ინდივიდის ჩამოყალიბებულ მედიდურობაშია. ქალების უფლებებზე უზენაესი ალლაჰი წმიდნა ყურანში ბრძანებს:

„...ქალებს აქვთ იგივე უფლებები, რა უფლებებიც მათზე (ქმრებს) აქვთ კანონის ფარგლებში“. (სურა ბაკარა, აიათი 228)

კაცობრიობას წყალობად მოვლენილმა ალლაჰის შუამავლმა გამოსამშვიდობებელ ქადაგებაში ხაზგასმით აღნიშნა ქალების უფლებები და მოუწოდა ადამიანებს, რომ მათ მიმართ ყურადღებიანი და ფრთხილი ყოფილიყვნენ.

ციტატა აღნიშნული ქადაგებიდან ასეთია: „ხალხნო, მართალია, რომ თქვენ გაქვთ გარკვეული უფლებები თქვენს მეუღლეებზე, მაგრამ მათაც აქვთ უფლებები თქვენზე. გახსოვდეთ, რომ თქვენ ისინი მიიღეთ, როგორც თქვენი ცოლები, მხოლოდ ალლაჰის ნდობითა და მისი ნებით. მათ უფლება აქვთ გამოკვებილნი და შემოსილნი იქმნენ კეთილად. ამიტომ კარგად მოეპყარით თქვენს მეუღლეებს და კეთილი იყავით მათ მიმართ, რამეთუ ისინი არიან თქვენი მეწყვილენი და თქვენთვის ბოძებული დამხმარენი“...

ალლაჰის შუამავალი ერთ-ერთ ჰადისში ბრძანებს: **ყველაზე სრულყოფილი და რწმენაში სრულფასოვანი ის მორწმუნეა, ვინც ცოლს ყველაზე კარგად ეპყრობა. (რიაზუ სალიჰინი, ტომი 2 გვ. 148)**

როგორც ყველა ჩვენგანმა ვიცით, უზენაესი ალლაჰისთვის ჩვენი ყველა ქმედებები, ზრახვები და სიტყვები აშკარაა. მაშ, არც ის უნდა დავივიწყოთ, რომ ფარული თუ გახმაურებული მჩაგვრელობის, ძალადობის, დამცირებისა თუ შელახული უფლებების შემთხვევაში, როგორც ამქვეყნად კანონის წინაშე, ასევე საიქიოში, დიადი გამჩენის სამსჯავროზე, მოგვინევს პასუხის გაცემა. ამიტომ კატეგორიულად გავუფრთხილდეთ ადამიანის უფლებებს და ვიყოთ მართალთა გვერდით.

მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და აღვნიშნო, რომ 14 საუკუნეზე მეტი გავიდა მას შემდეგ, რაც სამყაროს უზენაესი ალლაჰის მიერ წყალობად მოვლენილი სამაგალითო პიროვნების სიტყვა და საქმე მუდამდღე ახსენებს თავს. სრულიად ისლამურ სამყაროს მიუვლოცავ ბედნიერების, სიხარულის, სიმშვიდის, სულიერი სიმტკიცის, ერთგულების, გულისხმიერებისა და მიმტევებლობის უბადლო პიროვნების დაბადებიდან 1443-ე წლისთავს. დაე, ყოველი მუსლიმის გულში მტკიცე და ურყევი ყოფილიყოს ერთადერთი, დიადი გამჩენისა და უკეთილშობილესი მუჰამედ შუამავლის სიყვარული და მორჩილება.

სრულიად საქართველოს მეთვითა

2014 წლის 22 ნოემბერს სამუფთო სამართველოს მეჯლისის გადაწყვეტილებით სრულიად საქართველოს მუფთად ერთხმად აირჩიეს ბეგლარ ქამაშიძე, რომელიც მანამდე ხელვაჩაურის რაიონის მუფთად მუშაობდა. ჩვენი ჟურნალის კორესპონდენტი, მიხეილ გელაძე, შეხვდა ბატონ ბეგლარ ქამაშიძეს და რამდენიმე შეკითხვით მიმართა:

- ბატონო ბეგლარ, ჟურნალ „ახალი მთვარის“ მკითხველებს აინტერესებთ თქვენი ბიოგრაფიული ცნობები. გთხოვთ, მოკლედ მოუთხროთ მათ თქვენ შესახებ.

-დავიბადე ხულოს რაიონის სოფელ

თხილვანაში 1976 წლის 25 მარტს, გლეხის ოჯახში.

1982 წელს სწავლა დავიწყე ხელვაჩაურის საშუალო სკოლაში, რომლის სრული კურსიც 1992 წელს დავამთავრე.

1992 წელს სწავლის გასაგრძელებლად, თეოლოგიური განათლების მისაღებად, წავედი თურქეთის რესპუბლიკაში, სადაც 4 წელი ვსწავლობდი.

1994 წელს ჩავაბარე მისაღები გამოცდები და ჩავირიცხე ქალაქ იზმირის უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის

ფაკულტეტზე.

2004 წელს გადმოვედი სწავლის გასაგრძელებლად ქ. ბათუმში პედაგოგიურ ინსტიტუტში თეოლოგიურ ფაკულტეტზე, რომელიც წარმატებით დავამთავრე 2007 წელს.

მყავს ცოლი და ორი შვილი: ჯეირანი და ჰამზა. შვილები ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლის მოსწავლეები არიან.

ამჟამად დავასრულებ მაგისტრატურა და ვიცავ ხარისხს თურქეთის რესპუბლიკის ქალაქ რიზეს უნივერსიტეტში თემაზე: „XX-XXI საუკუნეებში საქართველოში ქართულ ენაზე ნათარგმნი ყურანის შესახებ“.

-ხელვაჩაურის რაიონის მუფთად მუშაობის პერიოდში რას თვლით თქვენს უდიდეს მიღწევად და წარმატებად?

-აღნიშნულ რაიონში ჩემი მუფთად მუშაობის პერიოდში შემოვიკრიბე გარშემო მუსლიმი მრევლი და ვუწვედი წინამძღვრობას. მაშინ როცა, მრავალი ადამიანი ვერ ერკვეოდა ისლამის არსში, ამჟამად ლოცულობენ ხუთი დროის ლოცვას და საუკეთესო ოჯახებიც შექმნეს. უფრო მეტიც ისინი საზოგადოებისათვის ზნეობის მაგალითებადაც კი იქცნენ. ჩემი მუშაობის პერიოდში ჩაუტარდა ხელვაჩაურის მეჩეთს კაპიტალური რესტავრაცია, მიუშენდა მინარეთი, კეთილმოეწყო მეჩეთთან არსებული პანსიონი, რომელშიც ყოველწლიურად 10-მდე სტუდენტი და აბიტურიენტი ცხოვრობს, რომლებიც წარმატებით ირიცხებიან უმაღლეს სასწავლებლებში და სწავლობენ კარგად. პარალელურად ადგილზე წმინდა ყურანის ცოდნას ეუფლებიან. მას შემდეგ აივსო მეჩეთი მრევლით და ახლა პარასკევობით მეჩეთი გადაჭედილია. ჩემი მუფთად მუშაობის პერიოდში ჩაუტარდა აგრეთვე რესტავრაცია ამავე რაიონის სოფლებში ყოროლისათვის, ახალშენისა და ჯოჭოს მეჩეთებს. ასევე ასპინძის რაიონის სოფელ მირაშხანის მეჩეთს და სხვა. ჩემს უდიდეს მიღწევად ვთვლი აგრეთვე, რომ ორჯერ ვიყავი ჰაჯობის რიტუალის შესასრულებლად და წმინდა ადგილების მოსალოცად საუდის

არაბეთში. ასევე პირველად საქართველოში მე ვიკითხე მეველუდი ქართულ ენაზე, რომელიც მანამდე თურქულ ან ოსმალურ ენაზე იკითხებოდა და მრევლი მის დედააზრს ვერ იგებდა.

-რა არის თქვენი სამომავლო გეგმები და რა პრიორიტეტები გაქვთ როგორც მუსლიმი მრევლის უმაღლეს სასულიერო პირს?

-ჩემი მიზანია სამუფთო სამმართველოს საქმიანობა წარვმართო წმინდა ყურანის, ჰადისის, ეროვნული იდეოლოგიური კურსით, საქართველოს კონსტიტუციის, წმინდა ყურანისა და ჰადისის შესაბამისად. ჩვენ გვჭირდება მომავალი თაობა, რომელიც პატრიოტული სულისკვეთებით შთაგონებული და სულიერების უშრეტი ენერგიით იქნება დამუხტული.

უახლოეს ხანში ვაპირებ ყველა რაიონის მუფთის, საქართველოში არსებული ყველა მეჩეთის იმამის საკვალიფიკაციო გამოცდების ორგანიზებას. ამ კუთხით ცალკეულ ქალაქსა თუ სოფელში ტრენინგ-სემინარების ჩატარებას, შემდეგ ტესტირების გზით გამოცდების ორგანიზებას და განათლებული კადრების გამოვლენა-დანიშვნას.

ამას წინათ თბილისში ჩატარდა სამეცნიერო კონფერენცია ქალთა უფლებების დაცვის შესახებ საქართველოში, რომელშიც მონაწილეობას ვღებულობდი. ჩვენ მომავალში გვინევს უფრო დიდი ძალისხმევის გამოჩენა, რომ ვაჩვენოთ ყველას ჩვენი ძვირფასი რელიგიის, ისლამის, როლი საზოგადოების ზნეობრივი სიმტკიცის, ჰარმონიზაციისა და შემდგომი განვითარების საქმეში.

-რას უსურვებთ ყურნალ „ახალი მთვარის“ მკითხველებს?

-მშვიდობას, ბედნიერებას და წარმატებებს ყველა საქმეში! შევეთხოვ დიად ალლაჰს, ყველა მორწმუნეს გაუძლიეროს რწმენა, ოჯახის, სამშობლოს - საქართველოს სიყვარული. უზენაესმა ინებოს და დასადგუროს მთელ მსოფლიოში მშვიდობა!

ტეზ მიქლაძე

იმამი აზამი ეზუ ჰანიფუ და ღვთის გმობა

დღეს ღვთისგმობის იდეოლოგიას დიდი პოპულარობა აქვს. არ ვიცი, სად იშოვეს ეს გაურკვეველი წარმომავლობის ბეჭედი, რომ ყველას, ვისაც გადაწყდებინ, ურწმუნოების ბეჭედს უსვამენ და ეს ერთგვარ ოსტატობადაც მიაჩნიათ.

ისლამის ყოვლად ვრცელი სამყარო ზოგიერთს თავისი მცირე ჭკუის ჰორიზონტის გასწვრივ ჰგონია და რაც მათი გონების

არეალისთვის მიუღებელია, ღვთისგმობით ადანაშაულებს. სავარაუდოდ, ყველა ცოდვა ერთსა და იმავე კატეგორიაში ვერ მოისაზრება. ასე რომ ყოფილიყო, უპირველესად, მათი მეთაურობით ამ სფეროში ვერავინ მოხვდებოდა. ყველა ადამიანს, ასე თუ ისე, რაღაც ცოდვა აქვს, ეს ხომ ადამიანის ბუნებაში ისედაც არსებობს?!

ყველა ცოდვას ალკოჰოლურისასმელის

ზემოქმედების ძალა რომ ჰქონოდა, ალბათ, ფხიზელი არავინ იქნებოდა ამ ქვეყანაზე!

ღვთისგმობა ბოლოს ბუმერანგით თავის პატრონს უკან მიუბრუნდება.

სწორედ ასეთ დროს, როცა გაუცხოების იდეოლოგიაა გამეფებული, მოდი და იმამ ებუ ჰანიფესთვის დიად ღმერთს ნუ შესთხოვ მოწყალებას!

უდიდესი სწავლულის მოსაზრება ამ თემის ირგვლივ დღესაც ჩვენთვის უდიდესი მაგალითი და გონების განმანათლებელია.

ჩვენ გადავწყვიტეთ მისი ერთი აბზავი მოგვეთხორო, მოდით, დავსხდეთ, ერთად წავიკითხოთ და უდიდესი წინამძღოლი კიდევ ერთხელ მოწყალებით მოვიხსენიოთ.

ებუ იუსუფი მოგვითხრობს:

“ჰარიჯიტებმა გაიგეს, რომ ებუ ჰანიფე ამბობდა, ცოდვის საბაბით არავისთვის დაიბრალე-ბოდა ღვთისგმობაო. ამიტომაც 40 ადამიანი ხმაღალერილი ებუ ჰანიფესთან მოვიდა.

„—ებუ ჰანიფე! იცოდე, რომ დღევანდელი დღე ამიერი ცხოვრების უკანასკნელი დღეა შენთვის და საწყისია იმიერისა. შენთან მოვედით, რათა ორი შეკითხვა დაგისვათ. ორივე შეკითხვა ჩვენთვის უცნობია. თუკი ამ ორ შეკითხვას თავი დააღწიე, ისედაც კარგი! თუკი ჩაიჭრები, იცოდე, რომ თავს წაგაცლით!

—ჩემს მიმართ მიუკერძოებელნი იქნებით?— ჰკითხა ებუ ჰანიფემ. ისინი დაეთანხმნენ.

—ჯერ ხმლები ქარქაშში ჩააწყვეთ! მათი ბრწყინვალეობა თვალებს მჭრის! — მიმართა ებუ ჰანიფემ

—ეს როგორ შეიძლება?! ჩვენ განზრახული გვაქვს შენი სისხლით ხმლების

შეღებვა. — მიუგეს მათ

—მაშ, კარგი, დაიწყეთ! — უთხრა ებუ ჰანიფემ. მათ შემდეგი შეკითხვა დაუსვეს:

—მეჩეთის კარებთან ორი მიცვალეულია. მათ შესახებ რას მოგვახსენებ?

—მათგან ერთ-ერთი ალკოჰოლური სასმისის დაღვევის დროს გარდაიცვალა. ხოლო მეორემ იმრუშა, როცა ფეხმძიმობა დაემჩნა, წამალი დალია და თავი მოიკლა. — უპასუხა ებუ ჰანიფემ.

—ახლა გვითხარი, ამ ორი გარდაცვლილის შესახებ რას გვეტყვი?“

იმამი ებუ ჰანიფე შეეკითხა:

—ეს ორი გარდაცვლილი იუდიანნი იყვნენ?

—არა! — მიუგეს.

—მაშ, ქრისტიანნი?

—არა, ქრისტიანები არ იყვნენ. — გასცეს პასუხი. მაშინ ებუ ჰანიფემ შეეკითხა:

—თუკი ასეა, რომელი რწმენის მიმდევარნი იყვნენ?“

—იმ რწმენის მიმდევარნი, რომელიც არ აღიარებს სხვა ღვთაებას გარდა ალლაჰისა და რომლის შუამავალი მუჰამედია, ე.ი. მუსლიმები იყვნენ! —

მიუგეს ერთხმად.

—მაშ, ისინი ღვთის წიაღიდან მოვლენილ ყველაფერს აღიარებდნენ?

—დიახ! — ისევ ერთხმად მიუგეს.

—მაშინ ახლა მითხარით, ეს მოწმეობა ღვთისგმობაა თუ ღვთისრწმენა?

—ღვთისრწმენა! — იყო პასუხი.

—კარგი, მაშინ ახლა მიპასუხეთ, ეს მოწმეობა რწმენის რა ნაწილია; ერთი მეორედი, ერთი მესამედი თუ ერთი მეოთხედი?

—რწმენა რწმენაა, რწმენის ერთი მეო-

რედი, ერთი მესამედი ან ერთი მეოთხედი როგორ შეიძლება?!— გაკვირდნენ ისინი.

—ესე იგი სრულყოფილი?— დაეკითხა ებუ ჰანიფე.

—რა თქმა უნდა, სრულყოფილი!— ახლა კი უდიდესმა სწავლულმა ეს უთხრა:

—ძალიან კარგი, აქედან გამომდინარე, ის ცხედრები, რომელთა თაობაზეც მე შეკითხვა დამისვით, მორწმუნედ და-ახასიათეთ თქვენვე!

მათგან ერთ-ერთი ფეხზე წამოდგა და შეეკითხა:

—ისინი სამოთხის მკვიდრნი იქნებიან თუ ჯოჯოხეთის, ამაზე გაგვეცი პასუხი?“

ებუ ჰანიფემ ამ შეკითხვას შემდეგნაირად უპასუხა:

—ამ ორი ცხედრის თაობაზე გიპასუხებ წმინდა ნუჰის სიტყვებით, რომლებიც თავის თემს გასცა ორი ცოდვილი ცხედრის შესახებ. მან შემდეგნაირად უპასუხა: „მე არ მაქვს ცოდნა იმისა, თუ რას სჩადიან ისინი. მხოლოდ ჩემი უფალი წარუდგენს მათ ანგარიშს, ნეტავ, გესმოდეთ ეს!“ (სურა შულერა 26/112-113)

ასევე წმინდა იბრაჰიმის მსგავსად გიპასუხებთ, რომლის თემი უფრო ცოდვილი იყო, ვიდრე ეს ორი ცხედარი. მან ასე უთხრა: „ღმერთო ჩემო! შეჭველად, მრავალი ადამიანი აცდუნეს მათ. ან, ვინც მე გამომყვება, შეჭველად, იგი ჩემიანია. ხოლო ვინც მე მეურჩება, მაშინ შეჭველად, შენა ხარ შემნდობი, მწყალობელი.“ (სურა იბრაჰიმ 14/36)

ასევე წმინდა ისას მერიემის შვილის მსგავსად გიპასუხებთ, რომლის თემი უფრო ცოდვილი იყო, ვიდრე ეს ორი ცხედარი. მან ასე თქვა:

„და თუ მათ დასჯი, ეჭვი არ არსებობს, რომ ისინი შენი მსახურნი არიან. და თუ მიუტევებ მათ, ეჭვი არ არსებობს, რომ შენა ხარ ძლევამოსილი, ბრძენი!“ (სურა მაიდე 5/118)

და ბოლოს მათ შესახებ წმინდა შუამავალ მუჰამედზე ზემოვლენილი აიათებით გიპასუხებთ.

„და არ გეუბნები თქვენ, რომ ჩემთანაა ალლაჰის ხაზინები. და არ ვუნცი უხილავს. და არ ვამბობ, რომ მე, შეჭველად, ანგელოზი ვარ. და არ ვამბობ, რომელნიც თქვენს თვალში დამცირებულნი არიან, რომ მათ ალლაჰი არასდროს მოჰმადლის სიკეთეს. ალლაჰი უკეთ უწყის იმას, რაც მათ სულელებია. შეჭველად, მე მაშინ უსამართლოთაგანი ვიქნები.“ (სურა ჰუდი 11/31)

ამ ყველაფრის შემდეგ გაცოფებული ადამიანები დაწყნარდნენ და ებუ ჰანიფეს მიმართეს:

—დიდო სწავლულო! შენ ჩვენ გაგვანათლე და ამ გამოუვალი მდგომარეობიდან გამოგვიყვანე! დიადმა ღმერთმა შენც ყველა ცუდისგან დაგიცვას! ჩვენ კი დიად ღმერთს შევთხოვთ, გვაპატიოს ის ცოდვები, რომლებიც უცოდინრობით დავუშვიტ!— შემდეგ კი უდიდესი სწავლულის წრეს შეუერთდნენ და მას მიემხრნენ.

სწორედ ასე!

განმარტებას აღარ საჭიროებს!

თუმცა გონიერებას, წინდახედულობასა და მიუკერძოებულობას აუცილებლად საჭიროებს.

დიადი ღმერთი იყოს უდიდესი სწავლულის შემწე და მწყალობელი!

 ზურაბ მიძელაძე

აღლაჰის შუამავლის მიერ კაცობრიობისათვის მოტანილი მესიჟი

ჩვენ ვართ ადამიანები რომლებიც, იმ შუამავლის მიმდევრობას ვაღიარებთ, რომლის სახელს მსოფლიო საზოგადოება დღეში რამდენჯერმე ახსენებს. დიახ, ჩვენ უკეთილშობილესი მუჰამედის (ს.ა.ე) მიმდევრები ვართ.

მაშ ასე, რატომ არის დიადი პიროვნება უკეთილშობილესი მუჰამედი? რა თქმა უნდა ეს ნამდვილად არ არის სადაო საკითხი, ვინაიდან ეჭვგარეშეა, რომ ის შეუდარებელი ზნეობის, ღირსების, ნდო-

ბის, ერთგულების, რწმენის, მოკრძალების, თავმდაბლობის, გულისხმიერების, სიყვარულის, პატივისცემის, თანადგომის სანიმუშო მაგალითია და, რაც მთავარია, წმინდა ყურანის ცხოვრებისეული განსახიერება იყო. აღნიშნული თვისებების სამაგალითობა VII საუკუნიდან მოყოლებული დღემდე ინარჩუნებს პირველანდელ სახეს და ეს ქვეყნიერების დასასრულამდე ასე გაგრძელდება.

ყველაზე მთავარი და სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი რამ არის მის მიერ კაცობრიობისთვის მოტანილი მესიჯი სიტყვებით: „ლაა ილააჰე ილლელლაჰ“ ანუ „არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა.“ ამ სიტყვებით მან გამოაფხიზლა კაცობრიობა, რომელიც სრულ უმეცრებაში იყო ჩაფლული და თავყანს სცემდნენ საკუთარი ხელით შექმნილ კერპებს, ქანდაკებებს, ქვებს და ასევე უამრავ ცდომილებებს სჩადიოდნენ. როდესაც, წმინდა მუჰამედმა იკისრა რა უზენაესი ალლაჰის წინაშე შუამავლური მისია, ადამიანებს მოუწოდა: „შეჩერდით ხალხო! ეს, რასაც თქვენ სჩადიხართ, უდიდესი შეცდომაა!.

წმინდა მუჰამედის მიერ მოტანილი მესიჯი უზენაესი ალლაჰისგან მომდინარეობს და მისი ჭეშმარიტება ასევე უდავო და ეჭვგარეშეა. სწორედ ამიტომ არის, რომ 14 საუკუნეზე მეტია, ადამიანებს სულიერი საზრდოთი კვებაეს და სიყვარულით უმტკიცებეს რწმენას.

ეს ის მესიჯია, რომელიც არასოდეს კარგავს ნორჩობას, უფრო მეტიც, ყოველთვის ნატიფი ყვავილივით ახალად იშლება, ადამიანებს ცვლის დადებითად და განვითარების არეალს უფართოვებს.

წმინდა მუჰამედი მანათობლად მოეწვლინა სამყაროს, როცა კაცობრიობის გონება უმეცრებით იყო დაბინდული. მიუხედავად შავ-ბნელი ეპოქისა, თავიდანვე იგი უმეცრების ადამ-წესებს არ ცნობდა, რითაც სიტყვითა და საქმით **„მუჰამედულ ემინ“** ანუ „სანდო მუჰამედის“ სახელი მოიხვეჭა.

წმინდა მუჰამედმა ისლამის მქადაგებლური მისია, თავდაპირველად, ახლო ნათესავებისგან დაიწყო, რომელმაც გარკვეული

დროის შემდეგ ჯერ სრულიად არაბეთის ნახევარკუნძული მოიცვა, ხოლო შემდეგ არაბეთის საზღვრებსაც გასცდა. მან ნაკისრი ღვთიური მისია სიცოცხლის ბოლომდე დაუღალავად ატარა და, სათანდოდ, უდიდეს წარმატებასაც მიაღწია.

მათ, ვინც უმეცრების პერიოდში წმინდა შუამავლის ფიზიკური განადგურების მიზნით დაადგა გზას, უკან ისლამის რწმენით გაციკროვნებული, ახალი სიცოცხლით დაუბრუნდა ცხოვრებას, ვინაიდან წინ უზენაესი ალლაჰის მესიჯი დახვდათ, რომელიც უმეცრებას ნეტრილს უსვამდა.

წმინდა მუჰამედის მქადაგებლურ წარმატებაზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა, რა თქმა უნდა, მისმა უაღრესად დიდმა სანდოობამ მოახდინა. როდესაც მის მადლმოსილ სიტყვებს ჩავუღრმავდებით, ისეთი გრძნობა დაგვეუფლება, თითქოს ამას ჩვენ გვეუბნებოდეს.

წმინდა შუამავალს ღვთიური მისიის შესრულებისას სხვადასხვა სახის საზოგადოებაში ვხვდავთ. მას ვხვდავთ ჭეშმარიტებას განდგომილი, უმეცარი, წერა-კითხვის არ მცოდნე საზოგადოებაში, რომელსაც ღვთიურ მესიჯს პირადად გადასცემდა და, შესაბამისად, ცხოვრებაში ატარებდა.

უზენაესი ალლაჰის განუსაზღვრელი მონყალების ნიშანია ის, რომ უკეთილშობილესი მუჰამედი თვით იმ საზოგადოებისგან იყო, რომელიც ურწმუნოების, გზასაცდენილობის, ყოველგვარი სისაძაგლისა და არაადამიანური ქცევებით იყო დაკავებული. სხვაგვარად აღნიშნული ხალხი სხვას ვინმეს არც ენდობოდნენ, არც ცნობდნენ და არც სანიმუშო პიროვნებად მიიჩნევდნენ.

თუკი ყურადღებით დავაკვირდებით იმ მესიჯებს, რომლებიც ალლაჰის შუამავალმა 1400 წლის წინ მცოხვრებ საზოგადოებას მოუტანა, ნათლად დავინახავთ, რომ ის მონოდებულია კაცობრიობის ბედნიერების, სიახლეების, წინსვლის, განვითარებისა და დინამიურობისკენ. თუ რამდენად ღია იყო სიახლეების მიმართ, ამას ქვემოთ მოცემული მაგალითი გვიჩვენებს, რომელიც თემიმედ-დარის მიერ შუამავლის მეჩეთის განათებას უკავშირდება. მესჯიდი ნებევს პირველ ხანებში სალამოსა და ძილისწინა ლოცვების

წინ ხურმის ტოტეებითა და ფოთლებით ცეცხლს ანთებდნენ და ასე უზრუნველყოფდნენ განათებას. ჰიჯრეთით მე-9 წელს თემიმ ედ-დარი თემიმელთან ერთად მედინაში მივიდა, რომელმაც მოიტანა ჩირაღდანი და პარასკევ სალამოს მეჩეთში ჩამოჰკიდა. როდესაც ალლაჰის შუამავალი მეჩეთში მივიდა, იკითხა, თუ ვინ გაანათა. როცა გაიგო, რომ მეჩეთი ასე თემიმ ედ-დარმა გაანათა, მას ასე მიმართა: „შენ ასე ისლამი გაანათე, შენ ისლამის მეჩეთი მორთე და გაალამაზე. დაე უზენაესმა ალლაჰმა წუთისოფელსა და საიქიოში გაგინათოს გზა“.

ალლაჰის შუამავალი, რომელიც ოჯახს საციალური თანაცხოვრების განუყოფელ ნაწილად მიიჩნევს, ადამიანებს ქორწინების გაიოლებისა და წახალისებისკენ მოუწოდებდა. ასევე კრძალავდა ისეთ ცოლ-ქმრულ ურთიერთობას, რომელიც არაკანონიერ ჩარჩოში იქმნებოდა.

ალლაჰის შუამავალი ძალიან ბევრ ჰადისში ოჯახის მნიშვნელობას ხაზს უსვამდა და ოჯახს ბედნიერების კერად მოიხსენებდა. იგი, როგორც ოჯახის უფროსი, თითოეული წევრის მიმართ ისე ასრულებდა უფლებამოვალეობებს, როგორც ამას ბრძანებებში და რჩევა დარიგებებში გამოხატავდა. ამკარად და კატეგორიულად აფიქსირებდა იმ მოსაზრებას, რომ მამაკაცი მეუღლეს კეთილად უნდა ეპყრობოდეს. ერთ-ერთ ჰადისში ბრძანებს: „თქვენს შორის ყველაზე საუკეთესო ის არის, ვინც ოჯახისთვის კეთილია, ხოლო რაც შემეხება მე, ოჯახის მიმართ საუკეთესოთაგანი ვარ“ (იბნი მაჯე, I-636).

როგორც ვიცით, ადამიანს ყველაზე მეტი პასუხისმგებლობა ოჯახის წევრების მიმართ გააჩნია. პიროვნება სიხარულსა და მწუხარებას უპირველესად ოჯახის წევრებს უზიარებს. ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„ისე როგორც მამაკაცებს ქალების მიმართ, ასევე ქალებსაც მამაკაცების მიმართ პასუხისმგებლობები აკისრიათ. მამაკაცებს მოუწოდებდა, რომ ქალების გამო დიადი ალლაჰის შიში ქონოდათ და მათ მიმართ სამართლიანები ყოფილიყვნენ. როდესაც ალლაჰის შუამავალთან მოსული ქმრების მიერ ძალადობის გამო მომჩივანი ქალების რიცხვმა მოიმატა, მან დასძინა: „ისინი, ვინც

ასე მოქმედებენ ცოლების მიმართ, არ არიან კარგი პიროვნებები“ (იბნი მაჯე, I-639). ალლაჰის შუამავალი მეუღლეებს ყოველთვის კარგად ექცეოდა და მათ მიმართ ძალადობას არასდროს ავლენდა. წმინდა შუამავალი იმათ, ვინც მეუღლის მიმართ ძალადობას იჩენდნენ, ასე მიმართავდა: „ცოლებს როგორ სცემთ? შემდეგ კი სალამოს მათთან ერთად იძინებთ“.

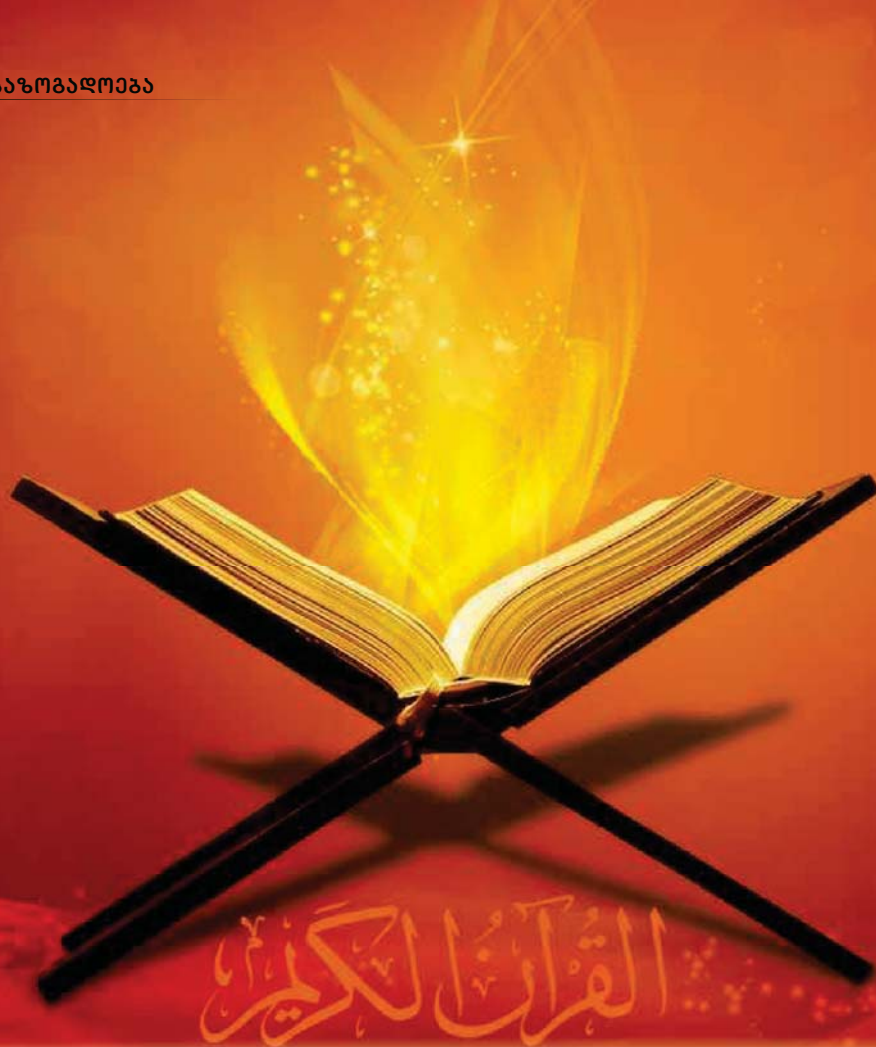
ალლაჰის შუამავლის მმართველობა კონსულტაციურ მეთოდზე იყო დაფუძნებული. რაც შეეხება კონსულტაციურ მმართველობას, წმინდა ყურანში საუბარია იმაზე, რომ ალლაჰის შუამავალი ვალდებული იყო, რაიმე გადაწყვეტილება მხოლოდ თანამიმდევრებთან მოლაპარაკებისა და შეთანხმების ნიადაგზე მიეღო.

ალლაჰის შუამავალს მმართველობის სფეროში გააჩნდა გარკვეული ძირითადი პრინციპები. მისი თავდაპირველი მიზანი იყო ის, რომ ისლამი რაც შეიძლება მეტ ადამიანისთვის ექადაგა. დანარჩენი ყველაფერი, რასაც კი ის აკეთებდა, მხოლოდ საშუალება იყო დასახული მიზნის მისაღწევად. ალლაჰის შუამავალი ყველა გასაჭირს, დარდსა და წუხილს მხოლოდ ამ მიზნის გამო იტანდა.

ალლაჰის შუამავალი ადამიანებს შრომისკენ მოუწოდებდა და აგრეთვე თავადაც დაუზარელად შრომობდა. აღსანიშნავია ისიც, რომ შრომითი პრინციპები, რომელიც თავად დანერგა, თავდაპირველად თვითონ უნაკლოდ ასრულებდა. ალლაჰის შუამავალს პატარაობიდან სიცოცხლის ბოლომდე უქმად არცერთი დღე არ გაუტარებია.

ღვთიური მესიჯი, რომელიც ალლაჰის შუამავალმა კაცობრიობას მოუტანა, დაწყებული თავისი ეპოქიდან, შთამომავლობას გადაეცა, როგორც ჭეშმარიტი რელიგია.

არ არსებობს სხვა პიროვნება, რომლის სახელი 14 საუკუნეა, ყოველდღიურად ხუთჯერ იხსენიება და ხმა ცის კაზადონამდე აღწევს. ეს კი უკეთილშობილეს მუჰამედს ხვდა წილად, ჩვენ კი უსაზღვრო მადლობა უზენაეს ალლაჰს, რომ მისი მიმდევრობის ღირსები ვართ.

გულა გოგიტიძე

აღლასის უშავავლის (ﷺ) მეთოდოლოგია ახალგაზრდების მიმართ

ახალგაზრდობა ადამიანის ცხოვრებაში განსაკუთრებულად ენერგიული პერიოდია. ინდივიდის ცხოვრებაში ეს ის დროა, როდესაც იგი გულის სიღრმეში შფოთავს, რომ ვერ მიაღწევს დასახულ მიზანს და მის წინაშე აღმოჩნდება ძნელად გადასალახი ბარიერები. ახალგაზრდები არიან ისინი, ვინც თავიანთი მოსაზრებებით, ნიჭიერებითა და ენთუზიაზმით საზოგადოე-

ბისა და ქვეყნის ხანგრძლივი არსებობის წყაროს წარმოადგენენ. სწორედაც, რომ ახალი თაობა არის დღევანდელობისა და ხვალისდელი დღის იმედი და სიხარულის უშრეტი წყარო.

ახალგაზრდებთან ურთიერთობა და მათი სამომავლო ცხოვრებისთვის მომზადება დღეს, ოჯახის, საზოგადოებისა და ქვეყნების ძირითადი საზრუნავია. ის-

ტორიის ფურცლებმა დღემდე შემოგვინახა აღნიშნულ სფეროში ალლაჰის შუამავლის მიერ ახალი თაობების აღზრდის უამრავი მეთოდი. რა თქმა უნდა, ვიცით, რომ „უსვეი ხასენეს“, ანუ „საუკეთესო მაგალითის“ სახით მოვლენილი ალლაჰის შუამავლის ირგვლივ ახალგაზრდა თაობა ბევრად უფრო მეტი იყო. გამომდინარე აქედან, პირველი მუსლიმების უმრავლესობას ახალგაზრდები წარმოადგენდნენ. არ შეიძლება არ გავიხსენოთ ის გულწრფელი მორწმუნე ახალგაზრდები: ალი ბინ ებუ ტალიბი, იბნი ომერი, ზეიდ ბინ ჰარისე, აბდულლაჰ ბინ მესუდი, ზუბეირ ბინ ავვამი, ტალჰა ბინ უბეიდულლაჰ, აბდურრაჰმან ბინ ავფი, მუსაბ ბინ უმეირი, ერქამ ბინ ები ერქამი, ჯაფერ ბინ ებუ ტალიბი, ებუ ბექრის ქალიშვილები: აიშე და ესმა, რომლებიც ალლაჰის შუამავლის გარშემო უდიდესი სიყვარულით იყვნენ შეკრებილნი და მის თითოეულ სიტყვას იზეპირებდნენ, ინერდნენ, ცხოვრებაში ატარებდნენ და თვალის ჩინივით უფრთხილდებოდნენ, რათა არ მისცემოდა დავიწყებას. ამის ნათელი დასტურია წმინდა შუამავლის ჰადისთა კრებულები. ეს დაუვინყარი ახალგაზრდები როგორც მდიდარი წრის, ასევე ღარიბი ფენის რიგებიდან გვევლინებოდნენ.

ახალგაზრდებმა, რომლებმაც ყველაზე ენერგიული პერიოდი ალლაჰის შუამავლის ირგვლივ გაატარეს და აღიზარდნენ მისი სანიმუშო ზნეობით, შესაბამისად, შუამავალთან ერთად უდიდესი როლი შეასრულეს ისლამის გავრცელების საქმეში. არცერთ მათგანს ალლაჰის შუამავალი მძიმე გასაჭირის დროსაც კი მარტოდ არ დაუტოვებია. რა თქმა უნდა, ასეთი ურთიერთ-დამოკიდებულება, როგორც შუამავლის, ასევე ახალგაზრდების კომუნიკაბელურობის უდიდეს როლზე მიგვანიშნებს.

აღსანიშნავია, რომ ალლაჰის შუამავლის ახალგაზრდებთან კომუნიკაცია, უპირველესად, მის შეხედულებათა ძლიერი ერთობლიობისგან მომდინარეობდა,

რამაც მის წარმატებას მყარი საფუძველი ჩაუყარა. მაშინ, როცა ნებისმიერ საქმეს საძირკველი არ ექნება მყარი და სწორი, წარმოუდგენელია მის მუდმივობაზე ვიფიქროთ. სწორედ, ეს არის, რაც გვაძლევს ნებას, ვისაუბროთ ალლაჰის შუამავლის პიროვნულობაზე და ურთიერთობის მეთოდოლოგიაზე. ნამდვილად, სანიმუშოა კაცობრიობისთვის წმინდა შუამავალი, რომელიც უზენაესმა ალლაჰმა გულისხმიერებითა და სიყვარულით აღსავსე, მოწყალე და სანდო, სამართლიანი და მოხდენილი მოგვივლინა. ახლა კი ქვესათაურებად განვიხილოთ ალლაჰის შუამავლის მეთოდოლოგიის ზოგიერთი საკითხი.

სიყვარული:

სიყვარული ის ძვირფასი განძია, რომელიც უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანებს უწყალობა (სურა რუმი, აიათი 21). „დაგიდგინათ ერთმანეთში სიყვარული და მოწყალება“. ასევე სურა მერიემის 96-ე აიათში ნაბრძანებია: „უეჭველად, რომელთაც ირწმუნეს და ჰქმნეს კეთილი საქმე, დააჯილდოებს მოწყალე მათ სიყვარულით!“ სიყვარული უზენაესი ალლაჰის ულამაზეს სახელთაგან ერთ-ერთია და ის გრძნობაა, რომლის ხილვაც მას, როგორც წმინდა შუამავლის, ასევე ყველა მონა-მორჩილში ნებავეს. სიყვარული ის ღირებულებაა, რომლის ქადაგება წმინდა შუამავლის მისიის ნაწილი იყო და მის ყველა ქცევასა და სიტყვებში გამოიხატებოდა. მან სიყვარული რწმენის აუცილებლობად დანერგა. თანამიმდევრებისგან ძირითადი რამ, რასაც ის მოელოდა, სიყვარული იყო. რა თქმა უნდა, ახალგაზრდებმა ამ ამოუწურავი სიყვარულისგან თავიანთი ხვედრითი წილი მიიღეს. მაშინ ჯერ კიდევ პატარა ბავშვი იყო ზეიდ ბინ ჰარისე, როცა ალლაჰის შუამავალმა მის მიმართ უდიდესი პატივი გამოიჩინა და მონობიდან იხსნა, ხოლო როცა ეს ამბავი ზეიდის მშობლებმა გაიგეს და ალლაჰის შუამავალს ზეიდს ოჯახში დაბრუნება სთხოვეს, მან წმინდა შუამავალთან

დარჩენა ირჩია. ეჭვგარეშეა, რომ ზეიდის შუამავალთან დარჩენის არჩევანში უდიდესი წვლილი იმ სიყვარულს მიუძღვის, რომელიც ალლაჰის შუამავალმა ზეიდის მიმართ გამოიჩინა.

პატივმოყვარეობა

პატივმოყვარეობა, რომელსაც ადამიანი, როგორც საკუთარი თავის, ასევე გარშემომყოფთა მიმართ იჩენს, წმინდა ყურანისა და ალლაჰის შუამავლის ხასიათის განუყოფელი ნაწილია. „...ვინც ინებებს, ირწმუნებს, და ვინც ინებებს, უარყოფს...“ (სურა ქეჰფი, აიათი 29). მოცემული აიათი ნათლად გვიჩვენებს, რომ უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანს საკუთარი ნების გამოხატვის უფლება მიანიჭა. დიადი გამჩენი ამქვეყნად ადამიანის რწმენის არჩევანს პატივისცემს, ასევე წმინდა შუამავალიც თანამიმდევრების არჩევანს, მოსაზრებებს პატივისცემით ეკიდებოდა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ზეიდ ბინ ჰარისეს უფლება ჰქონდა, ნებისმიერ დროს საკუთარი მშობლების ოჯახში დაბრუნებულიყო. ალლაჰის შუამავალი მოსული სტუმრებისა და ელჩების მიმართ განსაკუთრებულ პატივისცემას იჩენდა. ასევე დიდი ყურდღება და პატივი ეთმობოდა ახალგაზრდების მოსაზრებებს. ამ გარემოებას ნათლად ასახავს უჰუდის ომი, როცა ალლაჰის შუამავალმა ახალგაზრდა თანამიმდევრების აზრის მიმართ პატივისცემა გამოიჩინა, საველე ბრძოლა სწორად მიიჩნია და თანხმობა გამოუცხადა.

ინტერესი, შექება და დავალების მიცემა

ალლაჰის შუამავალი, ახალგაზრდებს, როგორც საზოგადოების ფასდაუდებელ წევრებს გვერდიდან არასოდეს იშორებდა. მათ თავიანთი შესაძლებლობების მიხედვით დავალებებს აძლევდა. ყველაფერს აკეთებდა იმისათვის, რომ ახალგაზრდებს ენერგია სწორად და კეთილ საქმეებში გამოეყენებინათ. ალლაჰის შუამავალმა

როდესაც მექადან მედინაში ჰიჯრეთი დააპირა, საკუთარ სანოლში კეთილშობილი ალი დატოვა, ჰეიბერის ბრძოლაში მედროშეობა ალი ბინ ებუ ტალიბს ერგო წილად, 18 წლის უსამე კეთილშობილი ომერისა და ებუ ბექრის მსგავსი მამაცი მებრძოლეების წინ გაუშვა და ომის სარდლობა დაავალა. ალლაჰის შუამავალმა, რომელმაც უსამეს ბრძოლის არაჩვეულებრივი ნიჭი შეამჩნია, იგი შემდეგი სიტყვებით შეაქო: „უსამე იმსახურებს ამ წოდებას“. მუსაბ ბინ უმეირს დიპლომატია კარგად ეხერხებოდა. ზეიდ ბინ საბითს ლამაზი წერა შეეძლო და ამიტომაც იგი ზეშთაგონების ჩანერის მიზნით ყოველთვის გვერდით ჰყავდა. მუაზ ბინ ჯებელი კარგი მოსაუბრე იყო და იგი იემენში ისლამის გამავრცელებლად მიავლინა.

განათლებისკენ ორიენტირებული მიდგომა

უკეთილშობილესი შუამავლის მექადაგებლური მისია კაცობრიობის სიკეთისა და სილამაზისკენ მიმართულ აღმზრდელობით სისტემას ემსახურებოდა. ახალგაზრდობა, რომელიც განათლების ყველაზე საუკეთესო პერიოდს მოიცავს, აღნიშნული მისიის მნიშვნელოვანი ნაწილია.

ალლაჰის შუამავლის ცხოვრებაში ადვილია დანახვა იმისა, რომ მას ახალგაზრდებთან ყოველთვის საუკეთესო ურთიერთობა ჰქონდა და მათ დაფიქრებისა და გააზრებისკენ მოუწოდებდა. ახალგაზრდა, რომელიც წმინდა შუამავალთან იმისათვის მივიდა, რომ მრუშობისთვის ნება ეთხოვა, გარშემომყოფებისგან წყრომა და აგრესია მიიღო, თუმცა ალლაჰის შუამავალმა იგი გვერდით დაისვა და კითხვა-პასუხის რეჟიმით ახალგაზრდა გაათვითცნობიერა თავისი გადანყვეტილების ცდომილებაში.

ახალგაზრდების ღისებისა და პატივის დაცვა, ტოლერანტობა

ადამიანისთვის ერთ-ერთ ძირითად ფასეულობას ღირსება და პატივი წარმოადგენს. ახალგაზრდებისთვის ეს უფრო მა-

ღალ ფაზაშია. ალლაჰის შუამავალი ითვალისწინებდა რა აღნიშნულ გაერემოებას, ადამიანების ღირსების დასაცავად ყველაფერს აკეთებდა. ჯაბირი რთულ მდგომარეობაში იყო, რადგან იუდეველის ვალი მართებდა. მას ალლაჰის შუამავალმა ყველა ვალი გადაუხადა, რითაც იუდეველს არ მისცა იმის უფლება, რომ ჯაბირისთვის ღირსება შეეღებო.

ალლაჰის შუამავალი ადამიანების მიმართ სიახლოვით, სათნოებით, ღმობიერებით, გულისხმიერებით, ტოლერანტობით, ერთგულებითა და კეთილი დამოკიდებულებით გამოირჩეოდა. თუმცა იგი გასაკუთრებულ ყურადღებას ახალგზრდების მიმართ იჩენდა.

ახალგზრდობა ადამიანის ცხოვრების ყველაზე უფრო დინამიური პერიოდია. ალლაჰის შუამავალმა ბრწყინვალედ მოახერხა მიეღწია წარმატებას ისეთ საზოგადოებაში, რომელშიც უმეცრება პიკს აღწევდა. ასე მან ახალგზრდების გულეში სამართლიანი ავტორიტეტი მოიპოვა. ეს ის ავტორიტეტი იყო, რომელთა მეშვე-

ობით ახალგზრდები თავიანთ ენერგიულობას პოზიტიურ ქმედებებში დახარჯავდნენ.

დღეს ყველა ჩვენგანის ვალია, ახალგზრდებთან ურთიერთობის მხრივ ზედმინევენით დიდი ყურადღება გამოვიჩინოთ, სიყვარულის, პატივისცემისა და დაფასების გრძნობა გავუძლიეროთ. ყოველთვის უნდა დავიცვათ მათი ღირსება, პატივი და როცა ისინი შეცდომას სჩადიან, ნაჩქარევი და უხეში ფორმით ნუ გავრიყავთ საზოგადოებიდან. მათ დაფიქრებისკენ მოვუწოდოთ, გულისხმიერად მივუდგეთ და კარგი დამოკიდებულებით იქნებ საუკეთესო და პოზიტიური შედეგი მივიღოთ. ეს ყველა ჩვენგანის ვალია.

თუკი წყალს თავის დინებაზე მივუშვებთ, ის ფუჭად დაიცლება. ასევეა ახალგზრდობაც, თუკი მათ თავის ნებაზე მივუშვებთ, მომავალის იმედს დავკარგავთ.

ადამ შანთაძე

ისლამის მიერ დანერგილი საკაცობრიო უფლებები

„მთელი კაცობრიობა ადამისა და ევას მოდგომაა. არა-
ბს არა აქვს რაიმე უპირატესობა არა არაბზე, არც არაა-
რებს გააჩნია რაიმე უპირატესობა არაბის მიმართ. ასევე
თეთრკანიას არა აქვს რაიმე უპირატესობა შავკანიანზე,
არც შავკანიანს აქვს რაიმე უპირატესობა თეთრკანიანზე,
გარდა სათნოებისა და კეთილი ქმედებისა.

იმისათვის, რომ გავიგოთ, რა უფლე-
ბები მოუტანა ისლამმა კაცობრიობას,
თავდაპირველად, კარგი იქნება, თუ კიდევ
ერთხელ გავიხსენებთ ისლამამდელი მსოფ-

ლიოს მდგომარეობას.

1. მსოფლიოს, თითქმის, ყველა სახელ-
მწიფოში მონარქიული მმართველობა არსე-
ბობდა. ნებისმიერი სახელმწიფოს ლიდერი:

ხელმწიფე, მეფე, თუ იმპერატორი ხალხის წინაშე სრულიად უფლებამოსილი პიროვნება იყო და არავის წინაშე პასუხისმგებლობის ვალდებულება არ გააჩნდა.

2. ადამიანები კლასებად იყვნენ დაყოფილნი. ხელმწიფის ოჯახის წევრები, ნეთესავეები და ახლობლები დიდგვაროვანთა კლასს მიეკუთვნებოდნენ. დაბალ კლასს კი წარმოადგენდა რიგითი ხალხის ფენა, რომელიც სრულიად უუფლებო იყო.

3. მონობა მძვინვარებდა და ადამიანის ღირსება და პატივი ფეხქვეშ ითვლებოდა.

4. ადამიანებს კანის ფერის მიხედვით განსხვავებულად ეპყრობოდნენ. გვაროვნულობა უპირატესობის წინაპირობა იყო. ადამიანები ცოდნის დონით, მახვილგონივრულობით, ნიჭითა და ზნეობრიობით არ ფასდებოდნენ.

5. რიგითი ადამიანის მხრიდან რაიმე სახის უფლებაზე, თავისუფლებაზე, სინდისის დაცვაზე, საცხოვრებლის, ან ქონების შეძენაზე, აზრის გამოხატვაზე საუბარი ზედმეტი იყო. უფრო მეტიც, ვინც კი გაბედავდა რწმენის, ან აზრის გამოხატვის უფლებაზე ხმის ამოღებას, სასტიკი წამების მსხვერპლი ხდებოდა.

6. სამართლის ყველა პრინციპი ფეხქვეშ იყო გათელილი. შეუძლებელი იყო ვინმეს ესაუბრა სამართლებრივ თანასწორობაზე, დამნაშავეს დასჯაზე, ან უდანაშაულო პიროვნების დაცვაზე. პიროვნული ნება-სურვილი და ბრძანება კანონის ნაწილს წარმოადგენდა, თუმცა იგივე ქმედების ჩამდენი დაბალი კლასის ხალხისთვის უპირობო სასჯელს ითვალისწინებდა.

სწორედ იმ დროს, როდესაც მსოფლი-

ოში სრული ქაოსი მძვინვარებდა და უმეცრება ბატონობდა, მსოფლიოს მოველინა ისლამი, რომელმაც გზა გაუკაფა ხალხს, მომხდარიყო კაცობრიობის ისტორიის უდიდესი რევოლუცია.

თუკი ყურადღებით დავაკვირდებით, დავინახავთ, რომ საუკუნეების წინ, სანამ დასავლეთი ადამიანთა უფლებების დეკლარაციას შექმნიდა, წმინდა ყურანსა და ალლაჰის შუამავლის სუნნეტში ნათლად იყო აღნიშნული უფლებები განერილი, რომლის ნათელი დასტურია ის, რომ ალლაჰის შუამავალმა გამოსამშვიდობებელ ქადეგებაში დეტალურად შეეხო ადამიანის უფლებების დაცვის პრინციპებს.

ამონარიდი: „მთელი კაცობრიობა ადამისა და ევას მოდგმაა. არაბს არა აქვს რაიმე უპირატესობა არაარაბზე, არც არაარაბს გააჩნია რაიმე უპირატესობა არაბის მიმართ. ასევე თეთრკანიას არა აქვს რაიმე უპირატესობა შავკანიანზე, არც შავკანიანს აქვს რაიმე უპირატესობა თეთრკანიანზე, გარდა სათნოებისა და კეთილი ქმედებისა. დაიმახსოვრეთ, რომ ყოველი მუსლიმი ერთიმეორის ძმაა. არ იქნება კანონიერი მუსლიმისთვის ის, რაც მის თანამოძმე მუსლიმს ეკუთვნის, თუ ის თავისი უფლებითა და ნებით არ იქნება გაღებული“.

აღნიშნული ქადაგება, რომელიც ადამიანთა უფლებებს შეეხებოდა, ალლაჰის შუამავალმა ჩვ.წ.ა. 632 წელს ასი ათასზე მეტ მუსლიმს გააცნო. ადამიანთა უფლებების დეკლარაციის შესახებ პირველი ოფიციალური დოკუმენტი დასავლეთმა 1789 წელს მიიღო. ეს იყო ის დაგვიანებული უფლებები, რომლებსაც ისლამის კანონები 1157 წლით

ადრე ითვალსინინებდა.

ადამიანი სხვა დანარჩენი არსებებისგან შედარებით განსხვავებულ ღირებულებებს ფლობს. ეს ღირებულება მაშინ უფრო მატულობს, როდესაც იგი უზენაესი ალლაჰის ბრძანებებისამებრ მოქმედებს. ასე კი ადამიანი სამყაროს ყველაზე ძვირფასი სტუმარი გახდება. ადამიანი ადამიანურ ღირებულებას დედის მუცელშივე იძენს და დაბადებიდან მთელი სიცოცხლე ატარებს.

ადამიანის ღრეზულება უკლებლივ ყველას მოიცავს, ქალსათუ მამაკაცს, დიდსა თუ პატარას, თეთრ-კანიანსა თუ შავკანიანს, მდიდარსა თუ ღარიბს, ძლიერსა თუ უძლურს, ნებისმიერ მრწამსისა და ეროვნების მქონეს.

ასეთნაირად ისლამის რელიგია თითოეული ინდივიდის სისხლს, ქონებას, საცხოვრებელს, შთამომავლობას, სინდისსა და ნამუსს მკაცრად იცავს, რაც ადამიანის ღირსების დაცვის გარანტიაა.

სწორედამც ისლამმა უმეცრების პერიოდში არსებულ უკანონობას, ადამიანთა ჩაგვრას და ქაოსს წერტილი დაუსვა.

ისლამმა შეაჩერა და აღკვეთა ეროვნებისა და კანის ფერის გამო ადამიანთა უპირატესობა. ყველა ადამიანი ადამის შვილია. არავის აქვს უფლება, კანის ფერი და ეროვნება თავად აირჩიოს, ვინაიდან ამას მხოლოდ უზენაესი ალლაჰი განაგებს. აღნიშნული მდგომარეობის გამო ადამიანების განცალკევება, როგორც ისლამის, ასევე ადამიანური თვალსაზრისით მცდარი და საზიანოა.

წმინდა ყურანში, სურა ჰუჯურათის მე-13 აიათში, უზენაესი ალლაჰი გვამცნობს:

„ჰეი, ადამიანო! შეჭველად, ერთი მამრიდან და ერთი მდედრიდან გაგაჩინეთ თქვენ და რომ შეიცნოთ ერთმანეთი, დაგადგინეთ ერებად და ტომებად. შეჭველად, თქვენგან ყველაზე პატივდებული ალლაჰის წინაშე თქვენში ყველაზე უფრო ღვთისმოშიშია“.

როგორც აიათიდან ჩანს, ადამიანების განსხვავებულ ერებად და ტომებად დადგენა არათუ ერთმანეთის მიმართ უპირატესობას, არამედ ერთმანეთის გაცნობასა და ურთიერთდახმარებას ისახავს მიზნად.

ქვემოთ მოცემული მოვლენა აღნიშნულ საკითხს ნათელს მოჰფენს.

**ო ,
ადამიანებო!
ისე, როგორც ეს დღე-
ები და თვეები თქვენთვის
ძვირფასია, ეს შუქმოფენი-
ლი მექა თქვენთვის წმინდაა,
ასევე წმინდა და ხელშეუხებე-
ლია თქვენი სიცოცხლე, ქო-
ნება და ნამუსი. ყოველ-
გვარი ზენოლისგან
დაცულია.**

თანამიმდევარ-
თაგან ებუ ზერს
ყველასათვის
ცნობილ პირ-
ველ მუეზინ-
თან, ბილალი
ჰაბეშთან, კა-
მათი მოუვიდა,
რა დროსაც ებუ
ზერმა ბილალი
შეურაცყო შემდე-
გი სიტყვებით: „შავ-
კანიანი ქალის ბიჭო“.

ებუ ზერმა იმიტომ, რომ ბილალის დედა შავკანიანი იყო, დაამცირა. როდესაც ამ ამბის შესახებ ალლაჰის შუამავალმა გაიგო, ძალიან გაბრაზდა და ებუ ზერს უთხრა: „როგორც გავიგე, შენ ბილალი იმის გამო დაამცირე, რომ დედა შავკანიანი ჰყავს, არა? ეი შენ ისევ უმეცრების დროინდელ მენტალიტეტს ატარებ...“

მისთვისაც არასასურველი, მაგრამ მოულოდნელად წარმოქმნილი სიტყვების გამო ებუ ზერი ძალიან დამწუხრდა. სინანულის გრძნობამ შეაწუხა. მინაზე პირქვე დაემხო, გულამოსკვნილი ტირილი დაიწყო და ამბობდა:

- ვფიცავ ალლაჰის სახელს, რომ სანამ ბილალი სახეზე არ გადამივლის და ფეხქვეშ არ გამთელავს, აქედან არ ავდგებიო. იგი ბილალი ჰაბეშს ბოდიშს უხდოდა და პატიებას სთხოვდა ჩადენილი შეცდომის გამო.

ისლამმა აღკვეთა და დაგმო გვაროვნობითა და წარმომავლობით სიამაყე. ამის ნათელი დასტური კი შემდეგი მოვლენაა: საად ბინ ები ვაყყასმა ერთ-ერთი მეჯლისის დროს თანამიმდევრებს სთხოვა, თავიანთი წარმომავლობა დაწვრილებით ჩამოეთვალათ. საადმა თვითონ დაიწყო პირველმა. მათ შორის იმყოფებოდა ირანელი სელმან ფარისი. აღსანიშნავია, რომ ის ყურაიშელების მსგავსად საამაყო საგვარეულოს შთამომავალი არ იყო. მაგრამ მან საგვარეულოს შესახებ არ იცოდა ყველაფერი.

როდესაც ჯერი სელმანზე მიდგა, თავი ძალიან უხერხულად იგრძნო და მოკლედ უპასუხა: „მე ისლამის შვილი, სელმანი, ვარ... წარმომავლობა თქვენსავით არ ვიცი, მხოლოდ ერთი რამ ვიცი, რომ უზენაესმა ალლაჰმა მე ისლამის ღირსებით დამაჯილდოვა“.

საადის მიერ წამოყენებულმა წინადადება, რომელიც უმეცრების ხანის ადათი იყო, კეთილშობილი ომერიც შეაწუხა. სელმანის პასუხი მოეწონა და თავადაც დასძინა: „მეც ისლამის შვილი ომერი ვარ“.

როდესაც აღნიშნული მოვლენის შესახებ ალლაჰის შუამავალს ეცნობა, სელმანის პასუხით გახარებული დარჩა და თქვა: „სელმანი ჩემი ოჯახის წევრია“.

გარდა ამისა, ალლაჰის შუამავალმა ყურეიშის ზოგიერთი დიდგვაროვანი გოგო განთავისუფლებულ მონებზე დააქორწინა, რითაც უმეცრების წესთაგან გვარის უპირატესობის აზროვნება დაანგრია.

ისლამმა ასევე ადამიანებს თავიანთი ლიდერების გაკონტროლების უფლებაც მისცა. ეს კი მიზნად ისახავდა, აღკვეთა სახელმწიფოს მეთაურების მიერ, სახელმწიფო ქონების მფლანგველობის, მოსახლეობის მჩაგვრელობის, უსამართლობისა და უკანონობის აღკვეთა.

როდესაც ებუ ბექრი ჰალიფა გახდა, ხალხს მიმართა: „*ძვირფასო საზოგადოება! მიუხედავად იმისა, რომ არ გამოვიჩვევით თქვენ წინაშე უპირატესობით, თქვენს მმართველად ვიქენი არჩეული. მაშ ასე, დამორჩილეთ ჩემს ბრძანებებს მანამ, სანამ ისლამის შესაბამისად ვიმოქმედებ. თუკი სწორ გზას გადავუხვევ, მაშინვე გამაფრთხილებ!*“ ანალოგიური შინაარსით მიმართა წმინდა ომერმაც საზოგადოებას.

სინდისისა და გამოსატყვის თავისუფლება: სინდისისა და გამოსატყვის თავისუფლება ადამიანის სიცოცხლის უფლების შემდეგ უმთავრესია. რომ არა ადამიანის აზროვნებისა და სინდისის თავისუფლება, პიროვნება დაკარგავს საკუთარი თავის ნდობას, რაც მას პირუტყვის დონემდე დაამდაბლებს.

გამომდინარე აქედან, ისლამმა კატეგორიულად აკრძალა გამოსატყვისა და სინდისზე ზეწოლა. „*რელიგიაში იძულება არ არსებობს.*“ პრინციპი გვიჩვენებს, რომ ისლამი არასწორად მიიჩნევს ვინმესთვის იძულების წესით რელიგიის საფუძვლების აღიარებას.

ისლამმა მონობის ინსტიტუტსაც დიდი სიფრთხილით მიუდგა და მას კანონიერი სტატუსი მიანიჭა. ისლამამდელ მსოფლიოში ადამიანთა მონობა კრიტიკულ ფაზაში იყო გადასული და პიროვნებები არაადამიანური მოპყრობის, დამცირების, წამების, ფიზიკური და სულიერი განადგურების მსხვერპლნი ხდებოდნენ. რა თქმა უნდა, ერთი ხელის მოსმით აღნიშნული ვითარების შეცვლა შეუძლებელი იყო. ისლამმა მონობის ინსტიტუტში ძალიან მნიშვნელოვანი ცვლილებები დანერგა, რომლის წყალობით მონებს მიეცათ ადამიანისთვის შესაფერისი ცხოვრების უფლებები. ასევე გაიზარდა და გამარტივდა მონობისგან გადარჩენის გზები. ასევე შემუშავდა მონური სისტემის გაუქმების არაპირდაპირი ფორმები.

ქონების შეძენის უფლება. იმ გრძნო-

ბათა შორის, რომელიც უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანებს უბოძა, ერთ-ერთი ქონების სიყვარულია. ასევე ისლამმა თითოეულ ინდივიდს მიანიჭა უფლება, რა თქმა უნდა, სამართლიან ფორმაში ფლობდეს მატერიალურ სიმდიდრეს, უძრავ და მოძრავ ქონებას. გამომდინარე აქედან, არავის გააჩნია უფლება, მფლობელის ნებართვის გარეშე ნებისმიერი ქონების გამოყენების, ან ძალისმიერი გზებით მითვისების.

სამართლებრივი თანასწორობა: ისლამმა ყველა ადამიანს სამართალის წინაშე თანასწორუფლებიანობა მიანიჭა. არავითარ შემთხვევაში ვინმეს გვარეულობის მიხედვით განსხვავებული მოქცევის, ან შერჩეული სამართლის ნებას არ რთავს.

ისლამში კანონის უზენაესობა და სამართლიანობა უმთავრესია. სახელმწიფო მოხელე და რიგითი მოქალაქე კანონის წინაშე თანასწორნი არიან. ამის ნათელი მაგალითი ისევ ალლაჰის შუამავლის ცხოვრებიდან გავიხსენოთ.

მექას ალების დღეს მაჰზუნის დიდგვაროვანი ოჯახის წარმომადგენელმა ქალმა ქურდობა ჩაიდინა. იგი დანაშაულის ფაქტზე დააკავეს, რაც სასჯელს იმსახურებდა. მაგრამ გამომდინარე იქიდან, რომ დიდგვაროვანი ოჯახის წევრი იყო, არ უნდოდათ ოჯახს ლაქა დასდებოდა. ამიტომაც ცდილობდნენ, რომ ეს ქალი როგორმე სასჯელისგან გაეთავისუფლებინათ. თუმცა როგორ? ასეთ რამეს ალლაჰის შუამავალს როგორ გაუბედვდნენ? ბოლოს გადაწყვიტეს, ალლაჰის შუამავლის ახლო მეგობრისთვის უსამესთვის ეთხოვოთ აღნიშნული საქმის მოგვარე-

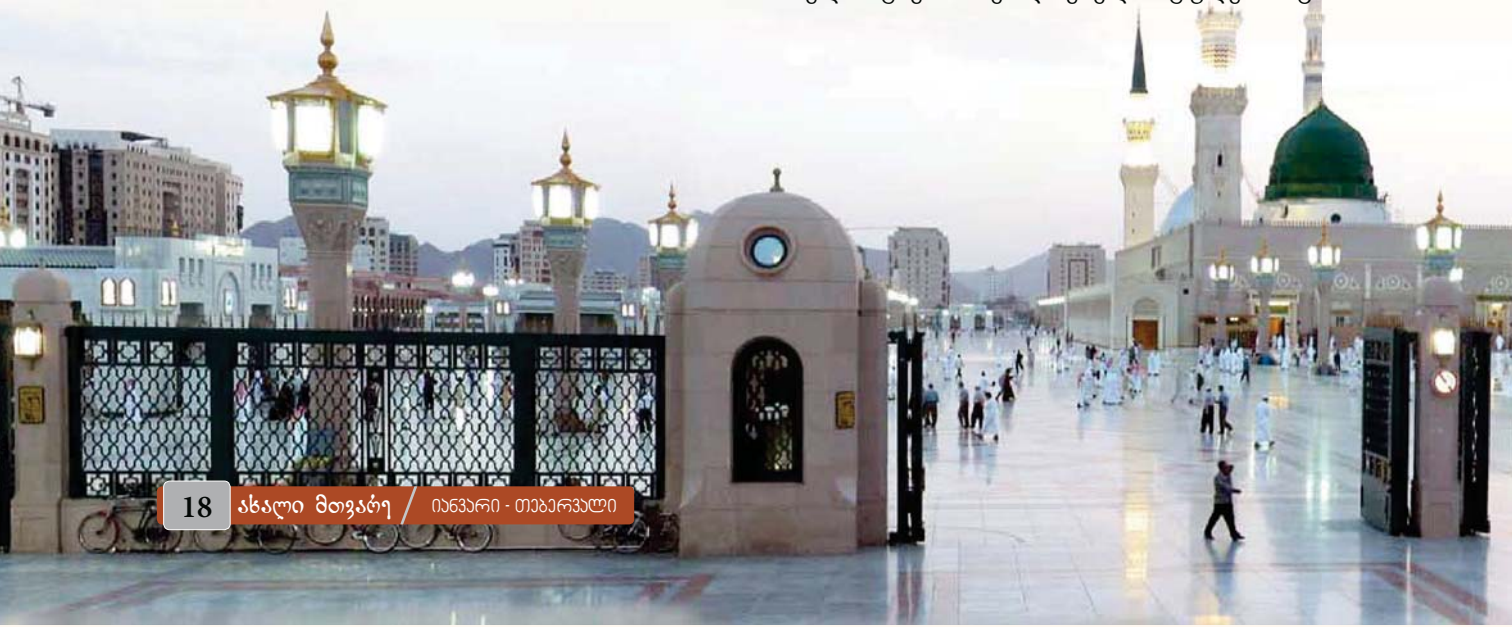
ბა. ასეც მოიქცნენ და უსამე ალლაჰის შუამავალთან მივიდა, მდგომარეობა გააცნო და დამნაშავე ქალის პატიება ითხოვა. უსამეს თხოვნამ ალლაჰის შუამავალი ძალიან გააბრაზა. მაშინვე გარეთ გამოვიდა და ისტორიული განცხადება გააკეთა:

“ძვირფასო მუსლიმებო! იცით თუ არა, რომ თქვენი წინამორბედი ხალხის განადგურებისა და ისტორიიდან წაშლის მიზეზი რა იყო? ისინი დანაშაულის შემთხვევაში არ სჯიდნენ ისეთ პიროვნებებს, რომლებიც მონინავე ოჯახების წევრები იყვნენ. თუმცა რიგითი პიროვნების დანაშაულის შემთხვევაში სული ერთი ჰქონდათ, როდის მიუზღვავდნენ საკადრის სასჯელს. სწორედ ეს გახდა მათი განადგურების უმთავრესი მიზეზი – უსამართლობა. ალლაჰის სახელს ვფიცავ, რომ დანაშაულის ჩამდენი თუნდაც ჩემი ქალიშვილი, ფატმა, იყოს, მის დასჯას წამით არ დავაყოვნებდი.”

ამის შემდეგ კი დამანაშავე ქალი სათანადოდ დასაჯეს.

სასჯელის პიროვნულობის პრინციპი: ისლამში უკანონო სასჯელი არ არსებობს. გარდა ამისა, ნამდვილი დამნაშავის ნაცვლად სხვა ვინმეს დასჯაზე საუბარი ზედმეტია. აღნიშნული კანონი სურა ენლამის 164-ე აიათშია განხილული; **„და რასაც მოიხვეჭს ყოველი სული, ის მხოლოდ მისია და არ ზიდავს მზიდავი სხვის ტვირთს“.**

პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა: ისლამში ადამიანის საცხოვრებელი და პირადი ცხოვრება ხელშეუხებელია, ასევე არავის არ გააჩნია პიროვნების საცხოვრებელში უნებართვოდ შესვლის უფლება. აგ-

რეთვე აკრძალულია, ადამიანის ნაკლოვანების გამოკვლევა.

სიცოცხლის უფლება: ისლამი ადამიანის სიცოცხლის, ქონებისა და ნამუსის მფარველობის გარანტიას აძლევს. აღნიშნულ თემას ალლაჰის შუამავალი „გამოსამშვიდობებელ ქადაგებაში“ შემდეგი სიტყვებით შეეხო:

ო, ადამიანებო! ისე, როგორც ეს დღეები და თვეები თქვენთვის ძვირფასია, ეს შუქმოფენილი მექა თქვენთვის წმინდაა, ასევე წმინდა და ხელშეუხებელია თქვენი სიცოცხლე, ქონება და ნამუსი ყოველგვარი ზეწოლისგან დაცულია.

სოციალური დაცვა: იმისათვის, რომ ადამიანი მოხუცებულობის, ავადმყოფობისა და სხვადასხვა უბედურებების დროს უმწოდ არ დარჩეს, ისლამმა დანერგა სოციალური დაცვის სისტემა, რომლითაც მოსალოდნელი მორალური და სულიერი საფრთხისგან მათი დაცვა უზრუნველჰყო. ისლამი პირველ რიგში ადამიანებს შრომისკენ მოუწოდებს. ასე ადამიანი საკუთარი ცხოვრების დაცვას უზრუნველყოფს. გარდა ამისა, დანერგა უამრავი სოციალური დაცვის მეთოდები, რომლებითაც ოჯახის, ახლო ნათესავებისა და მეზობლების სოციალური დაცვის სისტემა შექმნა. ზექათის ინსტიტუტისა და სხვადასხვა ფონდების არსებობა აღნიშნული პრობლემის მოგვარების უმთავრესი გამოსავალია.

შრომის უფლება: ისლამში შრომას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება, მათხოვრობა, სხვაზე ტვირთად დანოლა მოუწონარი საქციელია. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ადამიანის შემოსავალი აუცილებლად ალალი გზებით უნდა ხდებოდეს. ასევე პერსონალსა და დამსაქმებელს შორის ურთიერთობაც კონკრეტულად არის განერილი. წმინდა ჰადისში ნათქვამია: „პიროვნებას გამომუშავებული ანგარიში მანამ გადაუხადეთ, სანამ ოფლი შეაშრებოდეს“. აღნიშნული პრინციპი მშრომელი პიროვნების უფლების დაცვაზე მიუთითებს. ასევე დასაქმებულმა მასზე დაკისრებული მოვალეობა უნაკლოდ და ხარისხიანად უნდა შეასრულოს.

ზემოთ ხსენებული უფლებები ისლამის მიერ დანერგილი და კაცობრიობისთვის მოტანილი უფლებების არასრული ჩამონათვალია. ის, რაც ადამიანს შინაგანად არ მოსწონს, ინდივიდუალურია და საზოგადოებას თავს არ უნდა ახვევდეს. იქნებ პიროვნება თვითონ სჩადიოდეს ცოდვას, მაგრამ ამას არ უნდა ავრცელებდეს. მაშ, დავაკვირდეთ ზემოთმოცემულ უფლებებს, განა მათში არის ისეთი, რაც ადამიანის პირად, ან საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე უარყოფითად აისახება? ასე, რომ ისლამი მტკიცედ იცავს თითოეული ადამიანის უფლებასა და ღირსებას განურჩევლად ერისა, რასისა, მრწამსისა და კანის ფერისა.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

✎ თათ ნადირაძე

შუამავლის ინსტიტუტი

შუამავლობა რელიგიური ინსტიტუტია. ღმერთი თავისი სურვილისამებრ საჭირო დროს და საჭირო ადგილას თავის ელჩებს გზავნიდა. შუამავლების ჯაჭვი წმ. ადამიდან იწყება და წმ. შუამავალ მუჰამედით მთავრდება. შუამავლების რაოდენობის შესახებ ზუსტი ინფორმაცია არ მოიპოვება.

რაოდენობაზე მეტად ამ საკითხთან დაკავშირებით უფრო მნიშვნელოვანია ამ ინსტიტუტის მიმართ რწმენა და მათ მიერ მოტანილი ღვთიური გზავნილების გათვალისწინება.

შუამავლები ადამიანები არიან. თუმცა მათ ზებუნებრივი თვისებები გააჩნიათ. მათი ყველაზე განმასხვავებელი ნიშანთვისება ისაა, რომ ისინი ღვთიური ზემო-

გონების და გზავნილის ადრესატები არიან. ამასთანავე დაბადებიდან ღმერთის მიერ განსაკუთრებული თვალყურის ქვეშ არიან და ღმერთი იცავს მათ. ეს არის მათი უცოდველობის თვისება. მართალია, ისინი ბიოლოგიურად ადამიანები არიან, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ჩვენნაირები არიან. ისინი ღვთის რჩეულები არიან. მათ გამოვლილი აქვთ ღვთიური წრთვნა. შესაბამისად შეცდომებისა და ცოდვებისგან დაცულნი არიან. მათი სიტყვა და საქმე ურთიერთთანხვედრაშია და მათი ცხოვრება საუკეთესო მაგალითია. მათი ზებუნებრივობა სასწაულებითაა გაძლიერებული.

ადამიანის აღზრდის პროცესში პრაქტიკა უფრო მნიშვნელოვანი და ეფექტურია, ვიდრე თეორია. წიგნის კითხვით მორალუ-

რად კარგი ქცევების შეძენა და განვითარება ძნელია, მაგრამ კარგი მაგალითის აღება და მასზე მიბაძვა თან ადვილია და თანაც ეფექტური. ამრიგად ღმერთმა ადამიანებისთვის სწორი გზის საჩვენებლად გამოგზავნა ნიგნი (თეორიული ცოდნა) და ჩვენს შორის შეარჩია ადამიანი, რომელიც ამ ნიგნს პრაქტიკულად განასახიერებდა.

მოკლედ რომ ვთქვათ, შუამავლები ამტკიცებენ იმას, რომ ღვთიური ბრძანებების ადამიანების მხრიდან შესრულება შესაძლებელია.

შუამავლების ცხოვრებას შეისწავლის და აღწერს სპეციალური მეცნიერება, რომელსაც „სიერი“ ეწოდება.

წმ. შუამავლის ცხოვრების გზის გაგრძელება და მასზე მიყოლა ყოველი მუსლიმისთვის დიდი სიკეთე და წყალობაა. მისი სიტყვები და ქცევები, მისი რჩევები და გამონათქვამები, მისი დასტური და უარყოფა ჯამში ქმნის ახალ ინსტიტუტს, რომელსაც სუნნეთი ეწოდება.

სუნნეთი, ყურანის მიხედვით, ისლამის მეორე წყაროა. ის არის ყურანის განმარტება და მასრულყოფილებელი. იგი აუცილებელი და საჭიროა. რამდენადაც არ შეიძლება ისლამი ყურანის გარეშე, იმდენად არ შეიძლება სუნნეთის გარეშე.

სუნნეთი დიდი შრომისა და გულმოდგინების შედეგად, რამდენადაც შესაძლებელი იყო, საიმედოდ და უცვლელად მოვიდა დღევანდელობამდე. ის დაცულია მეცნიერული მეთოდების წყალობით.

უნივერსალური შუამავალი

ის იყო შუამავალი მთელი კაცობრიობის და ამასთანავე მისი შუამავლობა მოიცავდა

როგორც ჯინების, ისე ანგელოზების სამყაროს. გარდა ამისა, ის იყო უკანასკნელი შუამავალი და მის შემდეგ შუამავალი აღარ მოვლენია დედამიწას (*სურა აჰზაბი აიათი 40*). მისი შუამავლობა დროსა და სივრცის მიღმა, ანუ უნივერსალური იყო.

სწორედ ეს იყო მისი მთავარი განმასხვავებელი ნიშანი, რომელიც სხვა შუამავლებისგან გამოარჩევდა; მისი შუამავლობა დროისა და გეოგრაფიული ფაქტორებით არ იყო შეზღუდული.

სანდო გზამკვლევი

წმ. მუჰამედ შუამავალი არის სანდო გზამკვლევი, რომელმაც კაცობრიობა სიბნელიდან სინათლისკენ, ბოროტებიდან სიკეთისკენ და უმეცრებიდან ცივილიზაციისკენ წაიყვანა.

მან ეს ცოდნა მიიღო არა ნიგნიდან, არა მასწავლებლისგან ან სკოლისგან, არამედ - პირდაპირ ღმერთისგან. ამიტომაც ის ყველაზე გამორჩეული და სანდო მეგზური. მისი გზა თავად ღმერთის მიერ კონტროლდება. როდესაც მიმართულებას თავად ღმერთი განსაზღვრავს, განა მასზე უკეთესი გზამკვლევი წარმოსადგენია?!

შუამავალს ადამიანები უნდა აღეზარდა და თან ესწავლებინა. ეს ასეც მოხდა (ჯუმა 62/2).

შუამავალს ადამიანები უნდა აღეზარდა და თან ესწავლებინა. ეს ასეც მოხდა (ჯუმა 62/2).

ერთ-ერთ ჰადისში ის ბრძანებდა: „ღმერთმა მე მასწავლებლად გამომგზავნა“.

ჩვენი ქომაგი და შვების მომცემი

აშკარაა, რომ ჩვენი შეცდომების და ცოდვების გამო ღმერთის წინაშე მავედრებელი გვჭირდება.

„ვფიცავ, თქვენთან მოვიდა შუამავალი თქვენივე წიალიდან. მიძიეა მისთვის, რომ თქვენ განსაცდელში ხართ. გული შესტკივა თქვენზე. მიმტევებელი და მწყალობელია მორწმუნეებისადმი! „თეგე 9/ 128“

ამგვარი ქომაგი მისი მიმდევრებისთვის ყველაზე დიდი შანსია.

ყოველი მორწმუნისათვის ჭეშმარიტებაა, რომ წმ. შუამავალს ქომაგობის უფლება აქვს მინიჭებული და თავის მიმდევრებზე გამოქომაგება შეუძლია, თუმცა ეს ყველაფერი ღმერთის ნებაზეა დამოკიდებული. ეს არ უნდა დაგვავიწყდეს.

„არ არის ღვთაება, გარეშე მისი, ალ-

ლაჰისა, უკვდავისა, მარადისა, თვლემა არ ეუფლება მას და არცა ძილი. მისია, რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა და მის წინაშე არავის შეუძლია იშუამდგომლოს, თუ არა ნება მისი. მან იცის, რაც მათ უწინარესაა და რაც მათ შემდგომია. ისინი კი მისი ცოდნისგან მხოლოდ იმას გასწვდებიან, ინებებს რასაც. ტახტი მისი გარემოიცავს ცათა და ქვეყანას და დაცვა მათი არ უმძიმს მას. და იგი უზენაესია, დიდებულია.“ (ბაყარა 2-255)

მისი მიმდევრობა ბედნიერებაა, მის წინააღმდეგ წასვლა კი უბედურება.

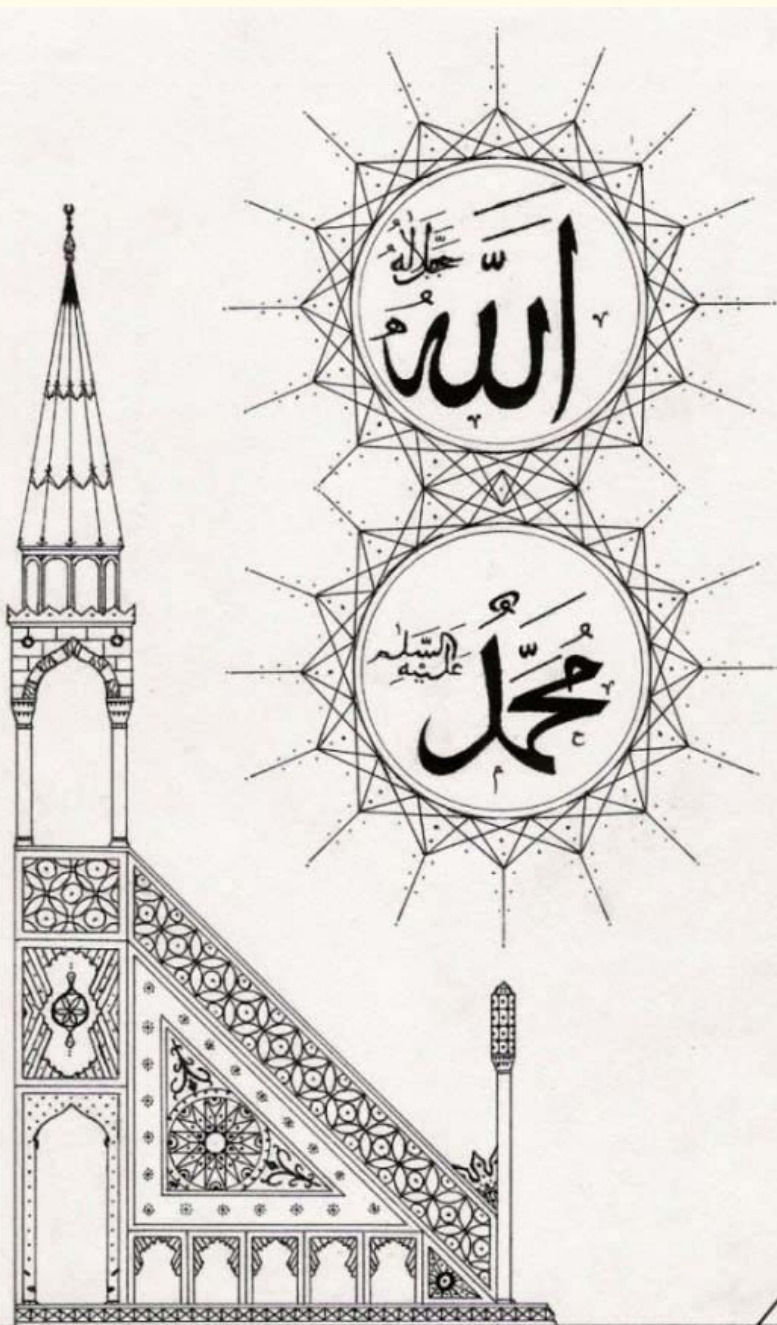
შუამავლობა ძალიან მნიშვნელოვანი მისიაა და შუამავალიც ძალზედ მნიშვნელოვანი პიროვნებაა. ამ თვალსაზრისით, რადგან ის ღვთის შუამავალია, მასზე მიყოლა და დაჯერება ღმერთზე მიყოლად და დაჯერებად ითვლება.

„ვინც ჰმორჩილებს შუამავალს, უეჭველად, ის ალლაჰის მორჩილია. და ვინც შეგაქციოს სახე, მაშ, არ წარგვიგზავნიხარ შენ მათდა გუშაგად!“ (ნისა 4-80)

ვისაც ღმერთი უყვარს, ის შუამავლის ნაჩვენები გზით ივლის. ღმერთის ჩვენდამი სიყვარული და ცოდვების პატიებაც წმ. შუამავალზე დაჯერების და მასზე მიყოლის შედეგია. დაპირისპირება და უარყოფა კი სასჯელს ითვალისწინებს, რომელსაც ჯოჯოხეთი ჰქვია.

„უთხარი შენ (მუჰამედ): თუ გიყვარს ალლაჰი, გამომყევით მე, რომ ალლაჰმა შეგიყვაროს თქვენ და შეგინდოს ცოდვები თქვენი, რადგან ალლაჰი შემწყნარებელი და მწყალობელია!“ (ალი იმრან 3-31)

„ჰეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! დაემორჩილეთ ალლაჰს და დაემორჩილეთ შუამავალს და არ ჰქმნათ ამაოდ საქმენი თქვენი.“ (მუჰამედ 47-33)

ღმერთის შუამავალი - ადამიანი

წმ. შუამავალი მუჰამედი აბდულლაჰის და ემინეს შვილი იყო. ამ გარემოებიდან გამომდინარე ის ადამიანია. თუმცა, ამავედროულად ის შუამავალია, რომელსაც ღვთიური გზავნილი მოევლინა.

„უთხარი: „მე მხოლოდ ადამიანი ვარ თქვენსათვის. მე ზეშთამეგონა, რომ ღმერთი თქვენი ერთადერთი ღმერთია. მაშ, ვინც სასოებს თავის უფალთან შეხვედრას, მაშინ მართალი საქმე აკეთოს და ნუ დაუდგენს ზიარად თავყვანისცემაში თავის ღმერთს ნურავის“! (ქეჰ 18-110)

„უთხარი: „მე მხოლოდ ადამიანი ვარ თქვენსათვის. ზეშთამეგონა, რომ ღმერთი თქვენი ერთადერთი ღმერთია. მაშ, წარსდექით მის წინაშე ჭეშმარიტი რწმენით და მიტყუება შესთხოვეთ მას. და ვაი, წარმართთა მდგომარეობას“! (ფუსსილეთ 41-6)

წმ. შუამავალი ბუნებით ადამიანი იყო, მაგრამ სიტყვას ღვთიური ზეშთაგონებით ამბობდა.

ის ადამიანი იყო, მაგრამ რიგითი ადამიანი არა. ის დიდი ზნეობრიობის საუკეთესო მოდელი იყო.

ის ადამიანი იყო, მაგრამ სამყაროს წყალობად იყო მოვლენილი.

„და არ წარგვიგზავნიხარ შენ, თუ არა მოწყალებად სამყაროთათვის! (ენბია 21-107)

ის ადამიანი იყო, თუმცა მასზე მიყოლა თვით ღმერთმა ბრძანა.

„უთხარი შენ (მუჰამედ): დაემორჩილეთ ალლაჰს და (მის) შუამავალს! ხოლო თუ ზურგს აქცევ, უეჭველია, რომ ალლაჰს არ უყვარს ურწმუნონი.“ (ალი იმრან 3-32)

ის ისეთი შუამავალია, რომლის წყენი-ნებისთვის დიდი სასჯელი არსებობს.

„და მათგან, რომელნიც გულს სტკე-ნენ შუამავალს და ამბობენ: იგი ყურია! უთხარი: ყურია თქვენდა სასიკეთოდ, სწამს ალლაჰი და ენდობა მორწმუნეებს. ის წყალობაა მორწმუნეთათვის, რომელთაც ირწმუნეს თქვენგან, ხოლო რომელნიც გულს სტკენენ ალლაჰის შუამავალს, მათთვისაა

მწარე სასჯელი“! (თეგბე 9-61)

პატივისცემა აუცილებელი პირობაა

შუამავალი ყველაზე ახლო მეგობარზე, დედაზე, მამაზე და უფრო მეტიც, საკუთარ თავზე უფრო ახლობელია (თეგბე 128, აჰ-ზაბ 6). თუმცა ეს არ გვაძლევს უფლებას, რომ ფამილარულად მოვიქცეთ. ღმერთი არ გვაძლევს იმის უფლებას, რომ მის მიმართ ისეთივე თავისუფლები ვიყოთ, როგორიც, მაგალითად, მეგობრების მიმართ.

სიტყვით, ან ქცევით მის მიმართ უპატივცემულობის გამოჩენა შეცდომაა. შუამავლის წინაშე ხმამაღლა, ან ყვირილით საუბარი აკრძალულია.

შუამავალი - მეომარი

ის ლიდერი იყო როგორც მშვიდობის, ისე ომის დროს. ის იყო მშვიდობის შუამავალი.

როცა საჭირო და აუცილებელი იყო, ომის დაწყების გადაწყვეტილებას ის იღებდა. ის ადგენდა საომარი მოქმედებების სტრატეგიას. ომისკენ მოწოდების მოვალეობაც მას ებოძა. (ნისა 4-84). ის იბრძოდა; ბედირში, უჰუდში, ჰუნეინში, თებუქში... ის იყო მთავარსარდალი ქაინუქას ტომის ებრაელების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

სახელმწიფოს მეთაური

წმ. შუამავალმა მედინაში სახელმწიფო კონსტიტუცია მოამზადა და ამოქმედა. ასევე მანვე დანიშნა სხვადასხვა რეგიონების მმართველები. ის, სხვადასხვა ქვეყნის მმართველებს ელჩებს და ჭეშმარიტ სარწმუნოებაზე მოქცევისათვის წერილებს უგზავნიდა. ასევე იღებდა სხვადასხვა ქვეყნის ელჩებს. სწორედ მან გაგზავნა ისლამის გამავრცელებლები ისეთ ადგილებში, სადაც ისლამს არ იცნობდნენ. ის ხელს აწერდა სახელმწიფოთაშორის შეთანხმებებს და დებდა ზავებს.

შუამავალი ისმენდა დავებს, იყენებდა სამართალს და იღებდა გადაწყვეტილებებს. გაურკვევლობის, ან შეუთანხმებლობის დროს ბოლო სიტყვა ყოველთვის მას ეკუთვნოდა და მისი გადაწყვეტილება არ განი-

კითხებოდა. (ნისა 4-65)

მან შექმნა მედინას სახელმწიფოს მთელი მმართველი ბიუროკრატია, ეკონომიკა და სავაჭრო რეგულაციები.

შემრიგებელი და არა გამრიყავი

ყურანში შუამავალზე საუბრისას ნაბრძანებია შემდეგი:

„ვფიცავ, თქვენთან მოვიდა შუამავალი თქვენივე წიაღიდან. მძიმეა მისთვის, რომ თქვენ განსაცდელში ხართ. გული შესტკივა თქვენზე. მიმტევებელი და მწყალობელია მორწმუნეებისადმი!“ (თევზე 9-128)

შუამავალი მეგობრებს გულში იხუტებდა და თვალზე, სახეზე, და შუბლზე კოცნიდა.

მასთან დიალოგის გაბმა ძალიან ადვილი იყო. ყოველთვის სიკეთისა და დადებითისკენ იხრებოდა. „მორწმუნე ყოველთვის დადებითისა და სიკეთისკენ უნდა იხრებოდეს. ვინც დიალოგის მსურველი არ იქნება, ან დიალოგზე უარს იტყვის, მისგან სიკეთეს არ უნდა ველოდოთ,“ — ბრძანებდა ის.

შუამავალი მეგობრებთან ერთად სხვადასხვა საკითხს განიხილავდა. ზოგჯერ განსაკუთრებულ თემებსაც ერთად განიხილავდნენ. ზოგჯერ კიდევ ეხუმრებოდა მათ და შეკითხვებსაც უსვამდა.

შუამავალი ოჯახის საქმეებს თავად აგვარებდა და ბაზარშიც კი თვითონ დადიოდა.

მოკრძალება

„მოკრძალებულ ადამიანს ღმერთი აამაღლებს“, — ბრძანებდა შუამავალი და მოკრძალების და თავაზიანობის საუკეთესო მაგალითს თავად იძლეოდა.

მთელი ცხოვრების განმავლობაში ხორბლის პური არ უჭამია და რბილ საწოლზე არ დაუძინია. დღეები ისე გავიდოდა, სახლში ბუხარს არ ანთებდნენ და არც საქმელს ამზადებდნენ. ხშირად შიმ-

შლის გამო ვერ იძინებდა და ისე ათენებდა. ერთ ღამესაც ანალოგიურად მშიერი იყო და ვერ იძინებდა. ქუჩაში გავიდა. იქ კი იმავე მიზეზით, ანუ მშიერი, აბუ ბაქარი და ომარი შეხვდნენ. სამივე ერთად ერთ-ერთი მეგობრის სახლში მივიდნენ, სადაც ახალი ხურმითა და გრილი წყლით გაუმასპინძლდნენ. როდესაც დანაყრდნენ, შუამავალმა სურა „თექასურის“ მე-8 აიათი წაიკითხა და ბრძანა: „რაც ახლა მივირთვით ამის გამოც მოგვეკითხება, რადგან ხურმა ახალი იყო, წყალი კი-გრილი“.

ისიც ცნობილია, რომ ქუბას და ნებევის მეჩეთების მშენებლობისას როგორც მუშა, ისე შრომობდა. ხოლო როდესაც ჰენდექის ომის დროს თხრილის გასაკეთებლად მიწას თხრიდნენ, შუამავალი მიწას ეზიდებოდა.

ზოგჯერ, სადავო საკითხების გადაწყვეტისას, მის წინაშე წარმდგარი პიროვნება შიშისგან, ან მღელვარებისგან კანკალს იწყებდა. ამ დროს შუამავალი ბრძანებდა: „ნუ ღელავ და ნუ გეშინია. მეც გამომშრალი ხორციტ გაზრდილი დედის შვილი ვარ“.

შუამავალი დიალოგსა და რჩევას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა

წმ. შუამავალი მუჰამმედი თათბირსა და კონსულტაციებს დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა. ღმერთსაც ხომ სწორედ ეს უნდოდა მისგან:

„ალლაჰისგან ბოძებულმა მოწყალებამ ღმობიერი გაგხადა მათ მიმართ. არადა უხეში და უღმობელი გული რომ გქონოდა, შემოგეცლებოდნენ. აპატიე მათ, ითხოვე მათთვის მიტევება და დაეკითხე მათ საქმეების თაობაზე. და როცა რამე საქმეს გადაწყვეტ, ალლაჰს მიენდე, შეეჭველად, ალლაჰს უყვარს მინდობილები!“ (ალი იმრან 3-159)

„და რომელთაც შეისმინეს თავიანთი ღმერთის, ჭეშმარიტად აღავლინეს ლოცვა და საქმე მათი ბჭობაა ერთმანეთ შორის და რაც ვუნწყალობეთ, გაიღებენ იქიდან.“ (შურა 42-38)

„ვინც თათბირობს, არ ინანებს“, ბრძანებდა ის.

ის ხშირად თათბირობდა ახლობლებსა და მეგობრებთან ერთად. მათთან თათბირის დროს თუ ღვთიური ზეშთაგონება არ მოეცლინებოდა, ხშირად უჯერებდა მათ და შესაბამის გადაწყვეტილებებს იღებდა.

რაიმე მოსაზრების თაობაზე მეგობრებს უფლება ჰქონდათ ეკითხათ, ეს ღვთიური გზავნილი იყო თუ მისი სუბიექტური აზრი. სუბიექტური აზრის საწინააღმდეგო აზრებს ისმენდა. ის გაგებითა და ყურადღებით ეკიდებოდა ასეთ შემთხვევებს და ხშირად სხვების აზრს ითვალისწინებდა.

შუამავალი - დამხმარე ყოველთა

წმ. შუამავალს სხვებზე ტვირთად დაწოლა არ სიამოვნებდა. ტყუილუბრალოდ არავის შესთავაზებდა საქმეს და არც დაავალებდა.

ერთხელ აქლემზე ამხედრებულს მათრახი დაუვარდა ძირს. სანამ გარემოცვა რამეს გაიგებდა, ჩამოქვეითდა და მათრახი თვითონ აიღო. გარემოცვას რომ ეს შეუნიშნავს, შეუკადრებია, ჩვენ მოგანვდიდით მათრახს, მაგისტვის რატომ ინებეთ ჩამობრძანებაო. პასუხად უბრძანებია: „მუსლიმის ჩრდილი უბრალო უნდა იყოს.“

დიდი ჰიჯრას დროს, როცა შუამავალი და აბუ ბაქარი მედინაში მიდიოდნენ, სამგზავროდ აბუ ბაქარის აქლემი წაიყვანეს. შუამავალმა აბუ ბაქარს აქლემში ფული გადაუხადა. არადა აბუ ბაქარს ძალიან უნდოდა აქლემი ერქუქებინა. ბევრი ეხვეწა და ემუდარა, მაგრამ შუამავალი არ დათანხმდა და საფასური გადაუხადა.

შუამავალი ნამაზის დროსაც კი ადამიანების განვალებას ერიდებოდა. ის იმამებს მოუწოდებდა, რომ ნამაზი საჭიროზე მეტად არ გაეგრძელებინათ.

სანდო ადამიანი

ჯერ კიდევ მაშინ, სანამ შუამავალი გახდებოდა ყველა „მუჰამედულ-ემინ“,

ანუ სანდო მუჰამედს ეძახდა.

როცა ვერ თანხმდებოდნენ, ან რაიმე დავა იყო მას მიმართავდნენ. მისი გადაწყვეტილება ყოველთვის მისაღები და უდაო იყო. არავინ შეიტანდა ეჭვს და არ იფიქრებდა, რომ ის უსამართლოდ რომელიმე მხარეს მიემხრო. ყველას სჯეროდა, რომ ის სიმართლეს არ უღალატებდა.

მის შუამავლობამდე და შუამავლობის შემდეგ მექელები ყველა იმ ძვირფას ნივთს თუ საქონელს, რომელიც მათთვის განსაკუთრებით ძვირფასი იყო, მას მიაბარებდნენ შესანახად ხოლმე. ჰადისის მიხედვით ცნობილია, რომ მედინაში წასვლის წინ მიბარებული ამანათები კეთილშობილ ალის დაუტოვა, რათა მას თავიანთი პატრონებისთვის გადაეცა.

მისიელ გულაბუ

პატივმოყვარეობა,

უური და

კმაყოფილად ყოფნის მოხერხებულობა...

ადამიანი, თავისი ბუნებით, სიკეთისა თუ სიბოროტის ჩასადენად, ერთნაირად მიისწრაფვის. ამ სამყაროს გაჩენის მიზანი - ადამიანთათვის გამოცდაა. ადამიანი ხშირად ტორტმანობს დადებით და უარყოფით ზოლებს შუა, ცხოვრების ნავი მას ხან ერთი ნაპირისკენ მიაქანებს, ხან მეორესკენ, ჭეშმარიტებასა და გზააბნეულობას, მშვენიერებასა და უმსგავსობას შორის, ის მუდმივადარჩევანისმდგომარეობაშიიმყოფება. აგრეთვე, ვინც მიმდინარე მოვლენების გაგებას მიაღწია, ვინც ცხოვრებისეული და სულიერი სიბრძნე შეიძინა, როგორც მთის მწვერვალები, არც ისე ბევრია. აღმოსავლური აზროვნების ერთ-ერთმა გენიამ შეიხ საადი შირაზიმ თქვა: „ადამიანი - ეს არის

რამდენიმე წვეთი სისხლი და ათასობით ეჭვი“. ადამიანს ანუხებს ეჭვი და განგაში იმისა, თუ რა იქნება დღეს, ხვალ, ოდესღაც, მას თავში მუდმივად უტრიალებს კითხვები: „როგორ? რა? რატომ? რისთვის?“ მსგავსი ფიქრებიდან, უკმაყოფილებისა და სულის მოუსვენრობისგან თავისუფლდებიან ის ცოტაოდენი ბედნიერი ადამიანები, ვინც თავისი სურვილების, მისწრაფებების, ამბიციების კონტროლის ქვეშ დაყენება შეძლო.

უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანი გააჩინა როგორც საზოგადოებრივი არსება. ურთიერთობები ადამიანებს შორის მყარდება იმის მიხედვით, რომ ერთიმეორის მოთხოვნილების განცდით ერთმანეთს და-

ეხმარონ. ზოგი მდიდარია, ზოგი - ღარიბი, ზოგი სხვებზე ჭკვიანია და ა.შ. განსხვავება სოციალურ სტატუსსა და სულიერების დონეს შორის - ამქვეყნიური გამოცდის შემადგენელი ნაწილია. ისეთი ადამიანური თვისებები როგორიცაა: პატივმოყვარეობა, შური, ძუნწობა, ეგოიზმი, საზოგადოებრივ ურთიერთობებსა და ჰარმონიზაციას ეწინააღმდეგება. ადამიანის სულიერი სილამაზე მოვლენილია მისი სისუფთავით, მანკიერებებისგან განთავისუფლებით, რაც უზღუდავს ადამიანებს ბუნებრივობას. განდიდების სიყვარული, გარშემომყოფთა აზრზე დამოკიდებულება, თვითმოსაზრება, ქედმაღლობა - ყველა ეს თვისება იკრებს თავის თავში პატივმოყვარეობას და ჯამში ადამიანს საცოდავ არსებად გადააქცევს. ამქვეყნიური სიმდიდრეები სენსწრაფვის გადაულახავი ძალა ითრევს მას მორევში და იქედან ადამიანობა აგრესიულობით გამოიღვენება. პატივმოყვარე ადამიანი გაუმადლარია. ამიტომ ის თავს მუდმივად მატერილურად ღარიბად მიიჩნევს და უფრო მეტიც, სულიერი სიღარიბის მარწუხებში ექცევა. ნებისმიერი სურვილის ასრულება, იმის მაგივრად, რომ ადამიანი კმაყოფილად და ბედნიერად აქციოს, უკმაყოფილების ახალ ტალღას ბადებს. თუკი ადამიანის გულში პატივმოყვარეობის ვირუსი დაბუდდება, ადრე თუ გვიან, ის მას სიმშვიდის დაკარგვასა და განგაშის მდგომარეობამდე მიიყვანს. გაჩნდება უკმაყოფილება იმით, რაც ალლაჰს ადამიანისთვის განსაზღვრული აქვს. აქ დაუმორჩილებლობის ცოდვაში ჩავარდნის სერიოზული საფრთხეა.

ადამიანის ძუნწობის, გაუმადლობის შესახებ ერთ-ერთ ჰადისში ნათქვამია: „*თუ გინდ ადამის ძეს ოქროს ორი მთა უბოძო, მას მესამე მოუნდება. მისი თვალების გაძლომა მხოლოდ მიწას შეუძლია. უზენაესი ალლაჰი ცოდვებს აპატიებს იმას, ვინც მოი-*

ნანიებს.“ (ბუჰარი, თავხიდი, 45).

პატივმოყვარე ადამიანი შემდეგი თვისებებით გამოირჩევა:

- უკმაყოფილოა იმით, რაც მას შეუძენია;
- ვერ აღწევს იმას, რაზეც ოცნებობს, რისი იმედიც აქვს;
- კარგავს სულიერების წყალობებს.

პატივმოყვარეობით დაბრმავებული ადამიანის გულში ღვთაებრივი სიყვარული-სა და გულწრფელობის ადგილი არ რჩება.

პატივმოყვარეობითა და ვერცხლის-მოყვარეობით დაავადებული ადა-

მიანის შინაგან მდგომარეობას მევლანა ჯალალედინ

რუმი ასე ხსნის: „რა

მოსდის ადამიანს,

რომ ის ოქროსა და

ნუთისოფლის მონა

ხდება? როგორ

გრძნობენ თავს

ისინი, ვინც ალლაჰის

გზაზე არ ხარ-

ჯავენ? ან არ წაიმძ-

ღვარებენ? რა მიაქვთ

მათ? ამქვეყნიური წყა-

ლობების ტყვე - სირცხვი-

ლია... დაცემულობა... ასეთი

ადამიანი როგორც გველი ისე მიათ-

რევს თავის სხეულს მიწაზე... მაგრამ განა

ეს არის იმ სიღარიბის მიზეზი, ცარიელი ხე-

ლები - ცად აპყრობილი?“

სურა „თევზის“ 75-76-ე აიათებში ნათქვამია, რომ მათ შორის არიან ისეთები, რომლებიც ალლაჰზე იფიცებდნენ და მას ჰპირდებოდნენ: „*თუკი ალლაჰი გვაჩუქებს ჩვენ ქონებას და თავისი გულუხვობით გაგვამდიდრებს, მაშინვე გავიღებთ მონყალებას და ვიქნებით სამართლიანი და ღვთისმოშიშები ჩვენს საქმეებში.*“ ხოლო როცა ალლაჰმა უპასუხა და აჩუქა მათ თავისი წყალობიდან, ისინი გაძუნდნენ, არ გაიღეს ხარჯი მონყალებისათვის და დაარღვიეს თავიანთი პირობა, რომელიც ალლაჰს დაუთქვეს, გადაიხარნენ სასიკეთო საქმეებისა და ჭეშმარიტებისგან.

ამ სამყაროს მაცდური ბრწყინვალეობით მოტყუებული ადამიანი, ამქვეყნიურ წყალობებს დაკარგავს და წამებაში ამოხდება სული.

ადამიანები, რომლებიც თავიანთი სულიერი თვისებებით ახლოს არიან ალლაჰის შუამავალთან, იცავენ თავიანთ გულებს წუთისოფლის - სამყაროს წყალობებზე მიჯაჭვულობისაგან. უბრალოება, კეთილშობილება, რაც მათი გულების შინაარსს შეადგენენ, ადამიანებს თავიანთკენ იზიდავენ. მათი სიბრძნე მოკრძალებულობითაა მორთული. როცა სული სინმინდეს შეიძენს, ამქვეყნიური აღქმა კარდინალურად იცვლება და ღვთისმოშიშობაზე (თაყვა) დამოკიდებულებას იწყებს.

ამპარტავნობის განუშორებელი თანამგზავრია შური. შური - ეს არის სერიოზული სულიერი დაავადება, რომლის არსებობაზეც უამრავი ადამიანი არც კი ეჭვიანობს. ეს დაავადება გადამდები და პროგრესულია, მას შეუძლია ადამიანი მუდმივ უბედურებამდე მიიყვანოს. ადამიანის ცდუნებაში შურის გამოვლენის სხვადასხვა სახეა. შური დამბლას სცემს ჯანმრთელ დასაწყისს. როცა ადამიანს ეს გრძნობა დაეუფლება, გონებას ძალა აღარ შესწევს და აბრკოლოს იგი. შურს შეუძლია ადამიანის გულიდან რწმენა (იმანი), მორჩილება, ალლაჰზე მინდობა, მისი წყალობის მოლოდინი გამოდევნოს. ამიტომ ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ.) ამბობდა: „შურის ფესვები ჯოჯოხეთშია“. მოშურნეს სურს დაეუფლოს იმას, რაც სხვას ეკუთვნის. თუკი ამის განხორციელება შეუძლებელია, ის ამბობს: „მაშინ, არც - მას, არც - მე“, - იმსჭვალება სიძულვილით იმის მიმართ, ვინც ფლობს წყალობას ან შესაძლებლობებს, რომლებიც არ აქვს მოშურნეს და უნდა არც სხვას ჰქონდეს. შური ადანაშაულებს და ასამართლებს მტკიცებულებების გარეშე, აღვივებს ნაკლოვანებებს, აბრალებს ხანში შესულობას, მათ ნება ჰქონდათ დართული დაქორწინებულიყვნენ ერთიმეორეს დებზე. აბელს ჰყავდა მზეთუნახავი და იქლიმა, რომელიც კაენის ცოლი უნდა გამხდარიყო, ხოლო ლაბუდი - კაენის და, რომელსაც არც თუ ისე მიმზიდველი გარეგნობა ჰქონდა, მეუღლედ აბელს ეკუთვნოდა. ადამმა (ალლაჰმა დალოცოს)

მიიღო უზენაესი ალლაჰისგან ზემთაგონება თითოეული ძმა ერთიმეორეს დაზე დაექორწინებინა. აბელი ამას შეენიანაღმდეგა. ადამმა (ალლაჰმა დალოცოს) მას უთხრა, რომ ეს იყო ღვთაებრივი კანონის დარღვევა და უბრძანა ძმებს მსხვერპლშენიშვნა (ყურბნის დაკვლა) აღესრულებინათ. უზენაესმა ალლაჰმა კაენის მსხვერპლი მიიღო და მას ცოლად შერთეს აბელის და, რის გამოც ის აბელმა მოკლა. კაენის სიკვდილი დედამიწაზე პირველი სიკვდილი იყო და ის შურის ნიადაგზე მოხდა...

შურის შემდეგი მაგალითი, რომელიც წმინდა ყურანშია მოყვანილი - შუამავალი იუსუფის (ალლაჰმა დალოცოს) და მისი ძმების ისტორიაა, რომლებმაც ვერ აპატიეს თავიანთ მამას - იაყუბს (ალლაჰმა დალოცოს) მათი ძმის - იუსუფისადმი განსაკუთრებული სიყვარული. ძმებმა განიზრახეს მოეკლათ იუსუფი, მოილაპარაკეს და ის ღრმა ჭაში ჩააგდეს...

განა შურმა არ შეიპყრო ჰარუნი, რომელსაც ძალიან უმძიმდა თავისი ურიცხვი, ღრმად მიწაში დაფლული საგანძურების, მთელ სიმდიდრეებთან ერთად გასაღებების წამოწევა? უზენაესი ალლაჰი წმინდა ყურანში ლაპარაკობს იმაზე, რომ მისი ბრძანების მიხედვით, ჰარუნი მთელ თავის სიმდიდრეებთან და ძვირფასეულობასთან ერთად, მიწამ ჩაყლაპა. მას არ ჰყავდა მომხრეები, რომლებსაც შეეძლებოდათ მისი ალლაჰის სასაჯელისგან დახსნა ან გადარჩენა, ხოლო თვითონ თავისთავზე დახმარებას ვერ შეძლებდა. (სურა „ყასასასი“, აიათი 81).

შური - დამლუპველი გრძნობაა. ალლაჰის შუამავლის (ს.ა.ვ.) ჰადისში ნათქვამია: „განერიდეთ შურს, ვინაიდან, ჭეშმარიტად, შური კეთილ საქმეებს ისევე ჭამს, როგორც ცეცხლი შეშას.“ (აბუ დავუდ).

მიუხედავად იმისა, რომ შური უარყოფითი თვისებაა, თუკი ის იმის მიზეზია, რომ ადამიანს ავადდებულებს მთელი ძალისხმევით მიაღწიოს რაღაც კარგს, მაშინ შური სიკეთის სამსახურში დგას. ესე იგი, თუკი შურის ობიექტი ადამიანია, რომელიც სასიკეთო საქმეებს სჩადის, მაშინ მოშურნე თავისთვის ირჩევს უფრო ღირსეულ წილს, რათა უფრო მეტი სიკეთე გააკეთოს. ალლა-

ჰის შუამავლის (ს.ა.ვ.) ჰადისში ნათქვამია, რომ მოშურნეებში ღირსეულია მხოლოდ ორი ადამიანი: ის, ვინც თავისი სიმდიდრიდან ალლაჰის გზაზე ხარჯავს და ის, ვინც ალლაჰის გულისთვის ჭეშმარიტ ცოდნას ავრცელებს, უზიარებს სხვებს და ატარებს თავის ცხოვრებაში.

ერთადერთი ნამალი სულებისთვის, რომლებიც პატივმოყვარეობითა და შურით არიან შეპყრობილი, - ეს იმით კმაყოფილებაა, რაც გამჩენის მიერაა მოცემული. ალლაჰის ყოვლისშემძლეობის აღიარება, მისი წინასწარ-განსაზღვრულობა არის ადამიანის რწმენის, მორჩილების, ღვთისმოსაობისა და ზნეობრიობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მაჩვენებელი. ცხოვრების ასეთ აღქმას, ასეთ კმაყოფილებას საქმე საბოლოო ჯამში კეთილ დასასრულამდე მიჰყავს. „როგორ საკვირველია ის, რაც შეეხება მუსლიმ ადამიანს! მისი საქმე ყოველთვის წყალობასთან მიდის. ასე მხოლოდ მორწმუნეებს მოსდით. თუკი მასში რაღაც ისეთი მოხდა, რამაც მისი სიხარული გამოიწვია, მაშინ ის მადლიერია, ვინაიდან ეს მისთვის წყალობაა. თუკი მას უბედურება დაატყდა, მაშინ ის მოთმინებას ავლენს. და ესეც მისთვის წყალობაა.“ - ამბობდა ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ.). მისი სიტყვებით, კმაყოფილების საგანძური ამოუწურავია. სიმდიდრის ჭეშმარიტი ზღვარი არა დიდი რაოდენობით ფულის ქონაშია, არამედ კმაყოფილების გამოთქმის მოხერხებულობაში. იმით კმაყოფილებაში, რაც ალლაჰს მოუცია. არ შეგვშურდეს მათი, ვისაც, როგორც ჩვენ გვგონია, მეტი წყალ-

ობა აქვს, ვიდრე ჩვენ. სიმშვიდითა და სიმდიდრით ტკბობა მხოლოდ მაშინ შეიძლება განიცადო, როცა იმით კმაყოფილი იქნები, რაც გაქვს.

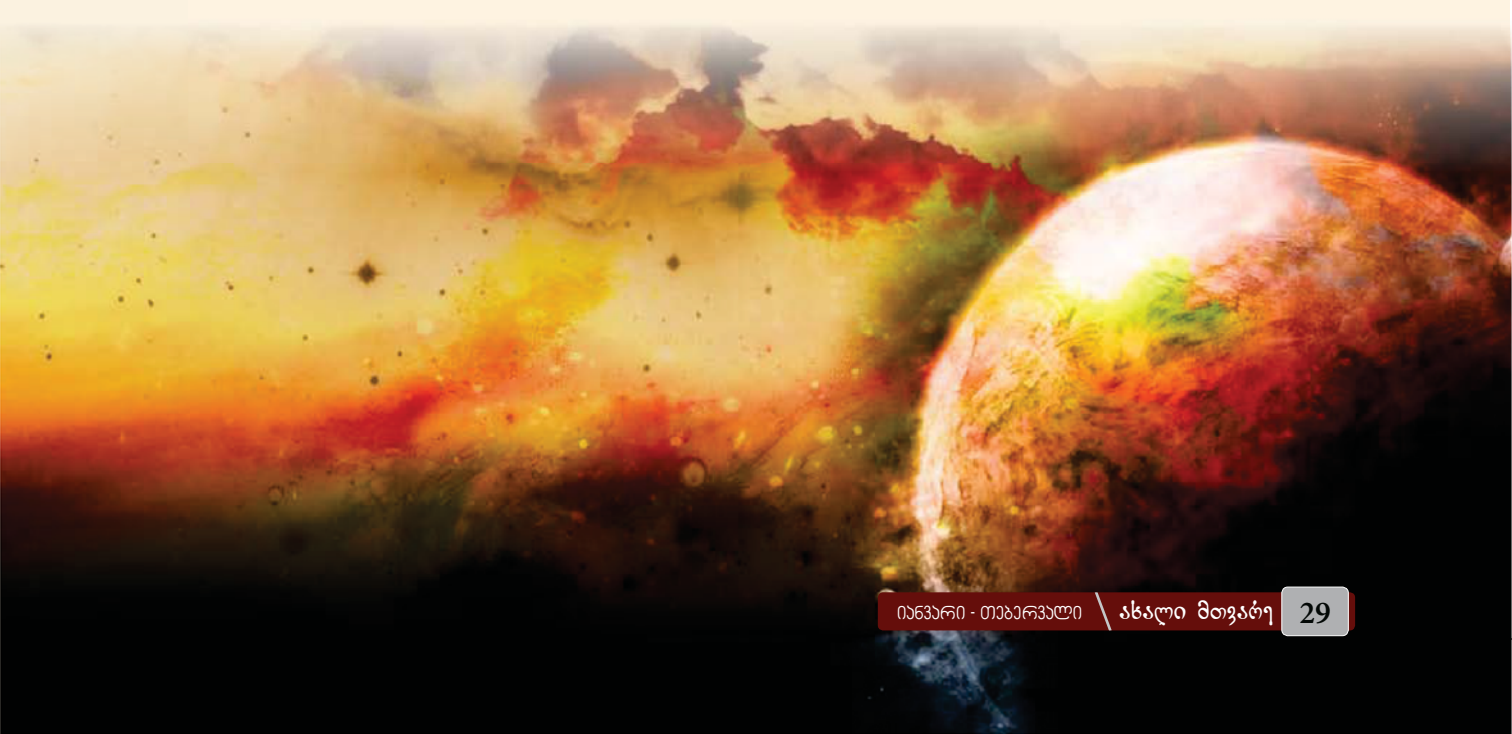
სრულყოფილი ადამიანი გაჭირვებას არ განიცდის. ის დაკავებულია არა სარჩო-საბადებლის (რიზყი) ძიებით, არამედ სარჩო-საბადებელთან დაახლოების გზების ძიებით. ის ცდილობს იცხოვროს კმაყოფილი მდგომარეობით.

კმაყოფილი ადამიანები - მდიდრები არიან: მათი სულები სუფთაა, ხოლო გული - სავსე. მათგან იღვრება სიმშვიდისა და სიწყნარის მდგომარეობა. რაც უფრო მეტად განმტკიცდება ეს თვისებები სულში, ის მით უფრო სუფთა, მშვიდი და წყნარი იქნება.

ღვთისმოსავი ადამიანის გული სიმდიდრის სურვილით შეპყრობილი არაა. მისი მმართველი უზენაესი ალლაჰია. ასეთი ადამიანი თვითონაც გამდიდრდება და სხვებსაც მიუთითებს გამდიდრების ჭეშმარიტი გზისკენ.

პატივმოყვარეობისა და შურისგან გადარჩენა, კმაყოფილების ჩვევის გამომუშავება, შესაძლებელია მხოლოდ მუდმივი დაფიქრებით იმაზე, რომ სიკვდილს ვერ ავცდებით.

ო, დიდო ალლაჰო! დაგვიფარე ჩვენ ყველანი შურის ცეცხლისაგან, რომელიც სანსლავს ჩვენს კეთილ წყალობებს და დაგვაჯილდოვე კმაყოფილების ჩაუქრობელი საგანძურით! ამინ!

უშანგი ბოლქვაძე

«ანქებუთი», ანუ «ობობას ქსელი»

როგორც ვიცით, წმინდა ყურანში 114 სურაა, მათ შორისაა სურა „ანქებუთი“, რომელიც თანმიმდევრობაში რიგით 29-ეა და 69 აიათისგან შედგება. სურა „ანქებუთის“ ზეგარდმოვლენა მექაში დაიწყო და მედინაში დასრულდა. სიტყვა „ანქებუთი“ მდებრობითი სქესის ობობას, ან კიდევ ობობას ქსელს ნიშნავს. აღნიშნული სურა „ფარი-სევლობასთან“ ძალიან ახლო კავშირშია.

როდესაც შუამავალმა მუჰამედმა მექადან მედინაში ჰიჯრით გადვიდა, პირველი, რაც მან გააკეთა, იყო მეჩეთი, შეკრების ადგილი. სწორედ მეჩეთში იკრიბებოდა ყველა მორწმუნე, როდესაც სიტყვას

„ჰაიალელ სელაჰს“ გაიგონებდა. ისინი იქ ლოცვას ასრულებდნენ და ასევე ბჭობდნენ სხვადასხვა საკითხების შესახებ. მეჩეთის კარები ყველასთვის ღია იყო, კარები არც ლოცვის დროს და არც საუბრის დროს არ იკეტებოდა. ამ დროს გზად გამვლელს რომ შეენიშნა და დაინტერესებულყო, თუ რა ხდებოდა იქ, თავისუფლად შეეძლო შესვლა და საუბრის მოსმენა. იმ პერიოდში დახურულ კარს მიღმა არავინ საუბრობდა, ყველაფერი აშკარად, ღიად, ობიექტურად, გამჭვირვალედ, უტყუარად ხდებოდა. სწორედ ასეთი იყო შუამავალი მუჰამედის თანამიმდევართა საზოგადოება.

მაგრამ სულ მალე ერთმა ნაწილმა, ფარისევლებმა, რომელთაც არ მოსწონდათ ეს ყველაფერი და ბოლმით იხრჩობოდნენ, გადაწყვიტეს, ცალკე შეექმნათ შეკრების ადგილი, სადაც საწინააღმდეგო და მზაკვრულ გადაწყვეტილებებს მიიღებდნენ.

სწორედ ამ მოვლენას აღნიშნავს სიტყვა „ანქებული“, „ობობას ბუდე“.

უნდა აღინიშნოს, რომ ფარისევლებმა, რომლებიც შუამავლის თანამიმდევრებად აცხადებდნენ თავს და წმინდა შუამავალთან ერთად ერთ მეჩეთში იკრიბებოდნენ, დაიწყეს ფიქრი იმაზე, რომ მორწმუნეები როგორ გააბან ე.წ. ობობას ქსელში, როგორი გეგმით იმუშაონ. სწორედ, ეს მოვლენა წმინდა ყურანში სიტყვა ანქებულით მოიხსენიება.

წმინდა ყურანში აშკარა, ღია, ობიექტური, გამჭვირვალე და უტყუარი ქმედებების მიტოვებას და ფარული ხრიკების მოწყობას, სიცრუითა და ბურუსით მოცულ ქმედებებს „ობობას ქსელი“, ანუ „ანქებული“ ეწოდა.

არ ვიცი, დღეს არსებობს თუ არა ისეთი საზოგადოება, როგორიც შუამავალი მუჰამედის დროს იყო და რომელიც მხოლოდ აშკარა, ღია, ობიექტური, გამჭვირვალე და უტყუარი ქმედებებისკენ იყო მიმართული. ვფიქრობ, დღეს ასეთი საზოგადოება რომ ყოფილიყო, მუსლიმი მრევლი არ იქნებოდა ჩიხში შესული. თუკი ამ თვალსაზრისით მივუდგებით, დავინახავთ, რომ დღეს ყველა კუთხე ობობას ქსელით არის დაფარული. ყველგან ვიდაც-ვიდაცები იკრიბებიან და სხვების საწინააღმდეგოდ რაღაცნაირ მზაკვრულ გეგმებს ადგენენ. არც შანტაჟის შემცველ გეგმებისგან უჭირავთ თავი შორს.

საჭიროა სურა ანქებული, რომელიც მექადან მედინაში გადასვლის მოვლენას ხსნის, მრავალჯერ ვიკითხოთ. სურა ანქებულით მე-2 აიათში უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „ნუთუ ჰგონიათ ადამიანებს, რომ ამაოდ იქნებიან მიტოვებულნი და არ გამოიცდებიან, თუ მხოლოდ იტყვიან „ვირწმუნეთ“? ყველა მორწმუნე ვალდებულია, ღრმად დაფიქრდეს და გაითავისოს აღნიშნული აიათის მნიშვნელობა.

კარგი იქნებოდა, კიდევ ერთხელ თუ გავიხსენებთ და შევიცნობთ ისტორიულ, პოლიტიკურ, სოციალურ და ეკონომიკურ „ანქებუთს“ და ობობას ქსელურ მოვლენებს, რომლებიც წმინდა ნუჰის, იბრაჰიმის, ლუტის, მედიენის, ადის, სემუდის, ფარაონის, ქარუნისა და ჰამანის ხალხს შეეხებათ. ვინაიდან აღნიშნული მოვლენები ჩვენ საკუთარი სარგებლის მაძიებელ საზოგადოებაზე, ან ქსელურ ნეგატიურ შედეგამდე მისული ქმედებების შედეგებზე გვესაუბრება.

თვალხარბობის უარყოფითი შედეგის თვალსაჩინო მაგალითებია: შულაბის დროს მედინელი ხალხის შურიანობის დაუოკებელი ჟინი, შუამავალი სალიჰის დროს სემუდის ხალხის მიერ ღვთის სასწაულად მოვლენილი აქლემის დაკვლა, ფარაონის უსაზღვრო სიამაყე და ადამიანების გასულელება. ასევე მნიშველოვანია ქარუნისა და ჰამანის დროის ობობას ქსელური ქმედებები.

სწორედ ამ ფარისეველთა რიგებს შეუერთდნენ ისინი, ვინც წმინდა მუჰამედ შუამავლის მიერ დანერგილ სამართლიანობას, ძმობას, თანსწორობას, ურთიერთგაზიარებას თავი ანებეს და გაიზიარეს ბედი მედიენლების, ფარაონის, ქარუნის, ჰამანის მიმდევარი ხალხის. მათ ვერ შეეგუენ და შენუხდნენ „ასჰაბი სუფფას“ არსებობით და დაიწყეს ახალი ობობას ბუდეების კეთება. ფარული შეხვედრებით, შანტაჟის მოწყობით, დახურულ კარს მიღმა საუბრებით მათი ნამდვილი ფარისევლობა დაამტკიცეს.

როგორც სიხარბისა და შურის გამო მდედრი ობობა მამრს ჭამს, ისე იქცეოდნენ ფარისევლებიც. საკუთარი მატერიალური სარგებლის გამო მოწინააღმდეგე იდეოლოგიების მომხრე ყველას და ყველაფერს გაანადგურებს.

დღეს ყველა გულწრფელი მორწმუნის ვალია, სიყვარულის, გულისხმიერების, სამართლიანობის, უტყუარობისა და ურთიერთგაზიარების სფეროს გათავისება და გაძლიერება.

ვედრება აღლაჰის დიდებით

თელნა შანთაძე

ო, აღლაჰ, შენ ხარ ერთადერთი „უდი-დესი, უზუნაესი, ყველაფრის მხედველი, გამგონე, ყოვლისშემძლე, რომელმაც შექმენი ეს სამყარო და უფლება მოგვეცი ამ სამყაროში ვვარსებობდეთ. არსებობისთვის კი უამრავი სარჩოთი დაგვაჯილდოვე, რომელთა სრულად ჩამოთვლა შეუძლებელია.

ო, აღლაჰ ასევე შეუძლებელია ჩამოვთვალოთ შენი ძვირფასი თვისებები, რომლებიც შენს ძვირფას 99 სახელშია აღნიშნული... ჩემო აღლაჰო, შენ ხარ ის ერთადერთი და შეუდარებელი, რომლის სიყვარული ხელშეუხებლად, თვალთ დაუნახავად, ხმის გაუგონრად და მხოლოდ გონებრივი წარმოდგენილობით მივითვისე ჩემი ამ ქვეყნად არსებობის დადგენილი წამიდან. მადლობას გწირავ იმისათვის, რომ ვარ ადამიანი და არ ვარ სხვა, გაჩენილ უსულო ან სულიერთაგანი; მიხარია, რომ ვარ ადამიანი, რომელსაც შეუძლია შენდამი სიყვარულის აღიარება-ენით, დაჯერება-გულით, მომსახურება-სხეულით.

ო, აღლაჰ მადლობელი ვარ, რომ გამაჩინე ადამიანად, რადგან ადამიანს გაჩე-

ნილთა შორის ყველაზე მეტი განსხვავებული თვისება აქვს, რომლის სურვილისამებრ გამოყენება შეუძლია. ერთ-ერთი კი არის ჭკუა-გონება. ჩემო აღლაჰო გვაქვს ყველაფერი, რაც სჭირდება ადამიანს, მაგრამ არ გვაქვს გაცნობიერებული ვალდებულებები, რომლებიც ჭკუა გონებით უნდა გამოვიყენოთ. ჩვენი გონება ისე უნდა ვმართოთ, რომ გონებაში ეშმაკი არ დაბინავდეს და მისმა ზემოქმედებამ ზიანი არ მიაყენოს ჩვენს ირგვლივ მყოფებს, რადგან ყველაზე რთული ეშმაკისგან თავის დაღწევაა. ის ყოველთვის ცდილობს სხვადასხვაგვარი ცდუნებებით და ინტერესებით დაძაბოს ჩვენში გონება და თანდათანობით დაგვაგინოს და გადაგვიყვანოს აღლაჰის ჭეშმარიტი გზიდან. მეამაყება და ბედნიერი ვარ, რომ მაქვს უფლება შენს მიერ გაჩენილ სამყაროში, შენს მიერ დაკანონებული მიმართულებითა და შენს მიერ მოწოდებული „ისლამის“ რწმენით დავიწყო და გადიდო. დავიწყო და შეგვედრო, რათა მივიღო პატიება და ცოდვილი სული მოსალოდნელი ტანჯვისგან ვიხსნა. გადიდო იმ ყველაფრისთვის, რაც ამ ლამაზ სამყაროში გავს გაჩენილი ჩვენთვის. აქ ყველაფერია, რაც ადამიანს სჭირდება არსებობისათვის რათა დაინახოს თუ რაოდენ უსაზღვროა აღლაჰის შესაძლებლობა. მადლობა შენ ჩემო აღლაჰო, რადგან შენგან მომეცა შესაძლებლობა ხედვის და მე ვხედავ ამ ყველაფერს; მომეცა სმენის უნარი რათა, შენს მიერ გარდმოვლენილი ძვირფასი ყურანის აიათები გამეგონა, გამეგო ძვირფასი აიათების მნიშვნელობა, რომლებიც ყურანშია მოცემული და მისი კითხვით ამეძგა ენა. გამეგონა წმინდა მუჰამედ ს.ა.ვ-ის მიერ ნათქვამი და ნამოქმედარი საქმეები, რომლებიც ჩვენამდე მოაღწია. ის ხომ ცუდს არაფერს ამბობდა და სჩადიოდა.

ჩემო ალლაპო მაღლობელი ვარ, რომ ჭეშმარიტ გზად ამომარჩევინე ისლამი, სიცოცხლის მეგზურად მარგუნე ყურანი, ცხოვრების მაგალითად კი მაჩვენე წმინდა მუჰამედი და შენს სადიდებლად კი მე ადამიანს, მინისგან გაჩენილს მომენიჭა უფლება, რომ შენს წინაშე ჩადენილი დიდი თუ პატარა ცოდვები მოვინანიო შენს წინაშე სხვისი შუამდგომლობის გარეშე.

ჩემო ალლაპო, შენ, რომელსაც არ გყავს ტოლი და სწორი, ხარ ყველაფრის მომცემი და წამრთმევი, ხარ დიადი, შეუდარებელი და არ გყავს თანამოზიარე, რომელსაც ამტკიცებს „ქელიმეი შეჰადეთის“ ძვირფასი სიტყვები: „ემჰედუ ელლაა ილააჰე ილალლაჰ ვე ემჰედუ ენნე მუჰამედენ ლაბდუჰუუ ვე რასუულუჰ“, რაც იმას ნიშნავს რომ „არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა და მუჰამედი (ს.ა.ვ.)-მისი შუამავალია. და მე ბედნიერი ვარ, რომ ამ ძვირფასი სიტყვების ენით წარმოთქმა და გულით დაჯერება შემიძლია.

ო, ალლაჰ, მთელი სამყაროს ბატონ- პატრონო! შენ ჩვენთან ყველაზე ახლოს ხარ. მხოლოდ შენ ხარ ჩვენთან ყველაზე ახლოს, მხოლოდ შენ გესმის ჩვენი გულისტკმა. შენი ბრძანებით სრულდება ამ სამყაროში ყოველივე. შენ აძლევ ყველაფერს ძალასა და ენერგიას და მე მჯერა შენი ყოვლისშემძლეობის და ჭეშმარიტების. ჩემო ალლაპო გთხოვ შეგვაძლებინე ყველა საქმე სასიკეთოდ შევასრულოთ, ადამიანური მოვალეობები ღირსეულად მოვიხადოთ და ყოველთვის გვამყოფე შენი ყურადრების ღირსად, ნუ მოგვაკლებ ყურადღებას. ო, ალლაჰ, დიდებულო! შენ აპატიე ადამიანთა მოდგმას ნებით თუ უნებლიეთ ჩადენილი დიდი თუ პატარა ცოდვები, ნუ დაგვაშორებ შენგან, ნუ შეგვყრი სენს მოუშორებელს, რათა შენს მიმართ სამსახურში გავხარჯოთ შენს მიერ ნაბოძები სიცოცხლე. დაე, განწმინდე ჩვენი სული და სხეული ეშმაკისაგან და ხალხს მიეცი შეგნება, რომ ყველამ აღიაროს შენი ერთადერთობა და უძლეველობა. შეგვაძლებინე პირნათლად მოვიხადოთ ვალი ამ ქვეყნის. აამინ!

სულ ცოტა არის ჩემი გრძნობის კალმით გამოთქმა გთხოვ მაპატიე ყველაფერს რომ, აქ ვერ გამოვთქვამ, სამყაროს დიდო მბრძანებელო, ჩემო „ალლაპო!“ მე მინდა შენი „სიდიადე“ კალმით ავსახო:

99 სახელით ხარ ჩვენთვის ცნობილი,
და უთვალავი სიკეთეა შენგან შობილი!
შენ ამ სამყაროს გამჩენი ხარ, მისი მმართველი
და სამყაროში არსებულის, ჩვენი მფარველი.

შენგან ვისურვებთ ბოროტების ჩვენგან განდევნას,
გულში გაგვივლის ოცნება და მისი ახდენა:
ღმერთო მაღალო, მაღლა მდგომო, „უზენაესო!“
შენ დაგვიფარე მორწმუნენი ყველა მხარესო;

ეშმაკის გზები ჩაგვიკეტე და გვედრებით ერთსო:
მისი მახისგან შეგვიბრაღე, ნუ დაგვიბნელებ მზესო!
შენ ხარ ჩვენს გულში მუდმივი და წარუმავალი,
ჩვენ სიკეთისთვის მოგვივლინე „შუამავალი“
თან იმას გვამცნობ, რომ ყველაფერი არს წარმავალი
სწორი გზით ვივლით?!.....

გველოდება შუამავალი.

ბრძნული გაპონათქვაები

✍ „როდესაც მეგობარი გთხოვს პატი -
ბას, ეს ყოველთვის არ ნიშნავს იმას, რომ
ის შენს წინაშე თავს დამნაშავედ გრძნობს,
არამედ იმას ნიშნავს, რომ მისთვის ურ-
თიერთობა სიამაყეზე უფრო მაღლა დგას.“

✍ „განწირულია ის ლიდერი, რომელიც
მხოლოდ საკუთარი ეპოქისთვის ზრუნავს
და არა მომავლისთვის“.

✍ ნურასოდეს განიკითხავ სხვას. რა -
გან შენთვის შეიძლება ცნობილია მის მიერ
ჩადენილი ცოდვის შესახებ, მაგრამ არამ-
გონია იცოდე რომ შეიძლება მან მოინანი-
ა ის.

✍ „ზოგი კაცი იტყვის: „ერთი მოვკ -
დებოდე და გადავრჩებოდე“. ეს ღიმილის
მომგვრელია. თითქოს საიქიო ცხოვრება
დასასვენებელი კურორტი იყოს“.

✍ „უსამართლობის წინაშე თავს ნუ
დახრით, ვინაიდან ასეთ დროს საკუთარი
უფლების გარდა ღირსებასაც დაჰკარგავ“.

✍ „თუ ფული გაქვს, ადამიანები შენ
გიცნობენ, მაგრამ როცა ფული აღარ გექნე-
ბა, შენ იცნობ ადამიანებს“.

✍ „არავის უნდა შენი დაპირებები, ნდ -
ბა აჩუქე, რათა დაპირება აღარ გაგიხდეს
საჭიროდ“.

✍ ადამიანები წვიმის წვეთებივით არ -
ან. ზოგი ტალახში ეცემა ზოგი კი ვარდის
ფუცლებზე.

✍ „ზოგიერთ ადამიანს, მიუხედავად
იმისა, რომ ბევრი სათქმელი აქვს დუმს, ვი-
ნაიდან იცის რომ მას არავინ გაუგებს“.

✍ „ამქვეყნად ყველაზე მეტად უმ -
ცრების მეშინია. ვინაიდან უმეცრება ეს ის
სიბნელეა, სადაც ადამიანი თვლის, რომ
მისი ცოდნის გარდა სხვა ნამდვილი ცოდ-

ნა არ მოიპოვება. უმეცრება შხამიან ჟინსა
და ფანატიკურ გაუტანლობას აძლიერებს.
ხოლო ყველაზე უარესი ის არის, რომ უმე-
ცარი ვერ ხდება, რომ უმეცარია“.

✍ „თუკი ტვირთად სამართლიანობა
განეცხ, იცოდე, შესაძლებელია ტვირთი და-
გივარდეს, მაგრამ თავს არასოდეს დახრი“.

✍ „თუ ადამიანი ნამდვილად გაფასებს,
პატივს გცემს და უყვარხარ, არ აქვს არსები-
თი მნიშვნელობა, რამდენად დაკავებულია,
ის შენთვის გამონახავს სათანდო დროს და
ყურადღებას მოგაქცევს“.

✍ „იტყვიან, ტყუილს ვინ მოუკლა -
სო, მართალია, ტყუილი სხეულს არ კლავს,
თუმცა ტყუილი კლავს მეგობრობას, გულს,
ნდობას და უფრო მეტი ტყუილი ადამიანო-
ბას კლავს“.

✍ „მინდა ჩემს წინაშე ჩემზე უკეთ გ -
ნონასწორებული ადამიანი იდგეს, ჩემზე
უფრო სამართლიანი, რომელიც პაწაწი-
ნა ტალღებს არ შეუშინდება და ზურგს არ
მაქცევს. იმდენად სანდო იყოს, რომ როცა
უკან გაგბრუნდები, ზურგის მხრიდან არ
მესროლოს, გამბედავი იყოს ისეთივე, რო-
გორც სანდო. წვიმის წვეთებსა და ქარიშ-
ხალს არ გაექცეს. არც ისეთი იყოს, რომ
როცა მის საქმეს აწყობს, მაშინ ვუყვარდე,
ხოლო როცა სირთულეს შეხვდება, მიმატო-
ვოს“.

✍ „პიროვნებისთვის სხვების წინაშე მ -
ცემული დარიგება, არათუ დარიგება არამედ
შეურაცხყოფაა“. (კეთილშობილი ალი)

✍ „პიროვნებები, რომლებიც ყუ -
ადლებას აქცევენ სასტუმროს, რომელშიც
რამდენიმე ღამე უნდა დაჰყონ, რატომ არ
ცდილობენ იფიქრონ საიქიო ცხოვრებაზე,
სადაც სამარადისოდ უნდა დარჩნენ“.

წარღვნა უსამაგალ ნუჰის დროს

შუამავალმა ნუჰმა და მორწმუნეებმა გემი ისეთი ხისგან ააგეს, რომელიც მკაცრ პირობებს გაუძლებდა. გადმოცემის მიხედვით, ის სამსართულიანი ორთქლმავალი იყო, რომელიც ორი, ან ოთხი წლის განმავლობაში შენდებოდა.

იბნ აბბასის გადმოცემით, გემში ოთხმოცი ადამიანი და ყველა სახის თითო წყვილი ცხოველი იმყოფებოდა.. ყველა მოსამზადებელი სამუშაოს დასრულების შემდეგ ნუჰთან ღვთიური ბძანება მოვიდა.

„საბოლოოდ ჩვენი ბრძანება მოვიდა და წყლები აღელდა, აიწია. ის (წარღვნა) როგორც კი დაიწყო, ნუჰს ვუთხარით:

ყველა სახეობის თითო წყვილი, ისინი, ვის შესახებაც გადაწყვეტილება მივიღეთ, შენი ოჯახი და მორწმუნენი გემში ჩასხი!“

ზღვაში გასულ გემს ტალღები არწევდა. მიუხედავად ამისა, მასში მყოფი წმინდა ნუჰი, მორწმუნენი და სხვა არსებები უსაფრთხოდ იმყოფებოდნენ.

უდიდესი ალლაჰი ყურანში ასე ბრძანებს: „ გემს ისინი მთებსავით ტალღებს შორის მიჰყავდა.“

„იმისთვის, ვინც არ უარყო ჯილდოდ ბოძებული გემი, ჩვენი მეთვალყურეობის ქვეშ დინებას მიჰყვებოდა.“

წმინდა ნუჰმა სანამ გემში ჩასხდებოდნენ, მისთვის ნასწავლები ქვემოთ მოცემული ვედრება იკითხა, რის შემდეგაც გემი და მასში მსხდომნი უსაფრთხოდ იყვნენ:

„ქება-დიდება უსამართლო ერისგან ჩვენს მხსნელ ალლაჰს! ღმერთო ჩემო! მე ნაყოფიერ მიწაზე ჩამომსვი! შენ ჩამსახლებელთაგან ყველაზე კეთილი ხარ!“

თქმულების მიხედვით, წარღვნა რეჯების პირველში დაიწყო და ექვს თვეს გაგრძელდა. შემდეგ ალლაჰმა მიწასა და ცას უბრძანა: „მიწავ, წყალი ჩაყლაპე! და ცავ,

(წყალი) შთანთქმე!“

საბოლოოდ, მუჰარრემის მეათე (აშურა) დღეს გემი ჯუდის მთაზე გაჩერდა. წმინდა ნუჰმა და მორწმუნეებმა ხსნას მიაღწიეს: „ჩვენ სავსე გემი, (სადაც) ნუჰი და მის გვერდით მყოფები (ისხდნენ) ვატარეთ და გადავარჩინეთ!“

შემდეგ უდიდესმა ღმერთმა ნუჰს უბრძანა: „ნუჰ! შენ და შენთან ერთად მყოფი შენი მიმდევრები (ჩვენი წყალობით) უსაფრთხოდ და ნაყოფიერად (გემიდან) ჩამოსხი! ისინი იყვნენ ერთმორწმუნენი, რომელთაც (დედამიწაზე) ვასარგებლეთ, რათა შემდეგ ჩვენგან მოვლენილი ტკივილი და ტანჯვა შეხებოდათ.“

მას შემდეგ, რაც გემი მშვიდობიანად მივიდა ჯუდის მთასთან, წმინდა ნუჰმა და მორწმუნეებმა ღმერთისადმი მადლიერების გამოსახატავად იმარხეს. დარჩენილი სანოვაგისგან აშურა მოხარშეს.

იმ დროს დედამიწის ყველა მხარე წყლით დაიფარა. ამბობენ: „გემი რომ გაჩერდა, ოთხმოცმა ადამიანმა ქალაქი „მედიინეთულ სემანინი“ შექმნა. ამ ქალაქს „სუქი სემანი-საც“ უწოდებდნენ.“

ადამიანები ხელმეორედ ამ ოთხმოცი ადამიანისგან გამრავლდნენ. ნუჰის უფროსი შვილი, სამი, ჭკვიანი, გონიერი და ღვთისმოსავი პიროვნება იყო. მამის შემდეგ რწმუნებულება მას მიეცა. ის წმინდა ნუჰის სასიკეთო ვედრებების ღირსი გახდა. სავარაუდოდ, ღვთისმოსავი ადამიანები, უმეტესწილად, მისი შთამომავლებისგან გამრავლდნენ. მეორე შვილისგან, ქამისგან, ინდიელები, ეთიოპიელები და აფრიკის ხალხები გამრავლდნენ; იაფეტისგან კი — რუსები და სლავები წარმოიშვნენ.

საიქიოს ხეხილი ამქვეყნიურს არ ჰგავს

საიქიოს ხეხილი ამქვეყნიურს არ ჰგავს

„რომელთაც ირწმუნეს და ჰქმეს სიკეთენი, ახარე მათ სამოთხენი, რომლის ძირს მოედინება მდინარეები“... (სურა ბაყარა, აიათი 25)

ეს აზრი წმინდა ყურანის ამ და სხვა აიათებში შემდეგნაირად გვხვდება: **„ჯენათინ თეჯრი მინ თეჰთიჰელ ენჰარ - და მოუმზადა მათ სამოთხენი, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება...“** (სურა თევებე, აიათი 100). მოცემულ ორ აიათს შორის არსებობს განსხვავება. პირველი აიათის მიხედვით წყალი შორიდან იღებს სათავეს და სამოთხის ძირს მიედინება. ხოლო რაც შეეხება სურა თევებეს აიათს, აქ წყალი თვით სამოთხის ძირიდან ამოედინება. ეს იმიტომ, რომ ადამიანი არ შეიპყროს იმ განცდამ, რომ შორიდან მომდინარე წყალი დაწყდება. ასეთი განცდის არ არსებობა კი ადამიანს დამატებით სულიერ სიმშვიდეს მოუტანს.

ვინაიდან სამოთხეში წყალი არსებობს, ეს მანიშნებელია იმისა, რომ იქ ლამაზი ხედვები და მწვანე გარემოც იარსებებს. უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „...და ყოველთვის, როცა იქ მათ რაიმე ნაყოფი საზრდოდ ებოძებათ, იტყვიან: ეს ისაა, რაც წინათ დედა-

მინაზე მოგვეცა. თუმცა ის იგივე არ არის, მხოლოდ მსგავსი მიერთმევით მათ“ (სურა ბაყარა, აიათი 25)

სამოთხის ხეხილი დედამიწის ხეხილს არ ჰგავს. იმისათვის, რომ დედამიწაზე ხილი მიირთვა, უნდა წახვიდე და მოიტანო, ან კიდევ სხვა ვინმეს სთხოვო და მოატანინო. მაგრამ ეს სამოთხეში ასე არ არის. იქ, როდესაც ხილი მოგინდება, ის მაშინვე შენს ხელთ გაჩნდება. კიდევ ფიქრობ, რომ სამოთხის ხილი დედამიწის ხილს ჰგავს? არც გემოვნებით, არ სურნელებით არ ჰგავს. როდესაც სამოთხის მკვიდრი სამოთხის ხეხილზე საუბარს დაიწყებენ, იტყვიან: იქნებ ეს ის ხილია, რომელსაც დედამიწაზე ყოფნისას მივირთმევდით. თუმცა სამოთხის ხილი აბსოლუტურად განსხვავებულია. შესაძლებელია ფორმით წააგავდეს, მაგრამ სხვა მსგავსება არ მოიძებნება.

გარდა ამისა, დედამიწაზე ყოფნისას ყოველი მიღებული საკვები მონელებასა და ფიზიოლოგიურ მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას საჭიროებს, მაგრამ საიქო სამოთხეში ეს ასე არ არის. ადამიანმა იქ რამდენიც არ უნდა მიირთვას, მსგავსი შეგრძნება არ გაუჩნდება. ეს მოვლენაც სამოთხისა და დედამიწის ხეხილს შორის მსგავსების არარ-

საქვეყნო გვერდი

საქვეყნო ტურნირი ძაღვთა შორის "ბილინ" ლანჩუბით

38- პირადი

40- იპოვეთ 7 განსხვავება

40 - სამაგისტო ცესცი

40-ე გვერდზე განთავსებული ტესტების პასუხები:

1. ბ 2. დ 3. გ 4. გ 5. ბ 6. ბ

ჟირაფი - ხმელეთის ყველაზე მაღალი ბინადარი

ჟირაფი

ჟირაფი ხმელეთის ყველაზე მაღალი ბინადარია. მამრი ჟირაფის სიმაღლე 5-6 მეტრს შორის მერყეობს, ხოლო რაც შეეხება მდედრ ჟირაფს, 4-5 მეტრს არ აღემატება. მხოლოდ კისრის სიმაღლე 2 მეტრამდეა. ჟირაფის მასა 500-დან 1800 კგ-მდე მერყეობს.

თეთრ სხეულზე შავი და ყავის ფერი კოპლებისგან მორთული შეფერილობა გააჩნია.

ლომები ჟირაფის დაუძინებელი მტრები არიან. ჟირაფის ყველაზე მეტად სუსტი მომენტი ის დროა, როცა წყლის დასაღევად ან რაიმეს საჭმელად კისერს დაბლა დახრიან. ლომები სწორედ ამ მომენტში დროს იხელთებენ და თავს ესხმიან.

ჟირაფები ცხოვრობენ აფრიკის საჰარის სამხრეთით. ძირითადად ბინადრობს სავანეებში, მინდვრებში და ღია გარემოში. ისინი უფრო მეტად გვხვდებიან ისეთ ადგილებში, სადაც აკაციის ხეები ჭარბობს.

იმისათვის, რომ გრძელი კისერი ყოველთვის მაღლა ეჭიროს ძალიან დიდი ძალა და ენერგია სჭირდება. ჟირაფს, გული თავზე უფრო დიდი აქვს. მისი გული წუთში 170 ჯერ ცემს და თითოეულ გულის ცემაზე 75 ლიტრ სისხლის მიმოქცევას ახდენს.

მიუხედავად იმისა, რომ ჟირაფს გრძელი კისერი აქვს და დიდი აღნაგობის ცხოველია, სკმაოდ სწრაფი სირბილი შეუძლია. თუკი რაიმე საფრთხის წინაშე აღმოჩნდება, სირბილის სისწრაფე საათში 56 კმ აღწევს.

ჟირაფის ენა დაახლოებით ნახევარ მეტრს აღწევს, რის საშუალებით შეუძლია ენა ყურებამდე მიიტანოს და ასე გაისუფთავოს ყურები.

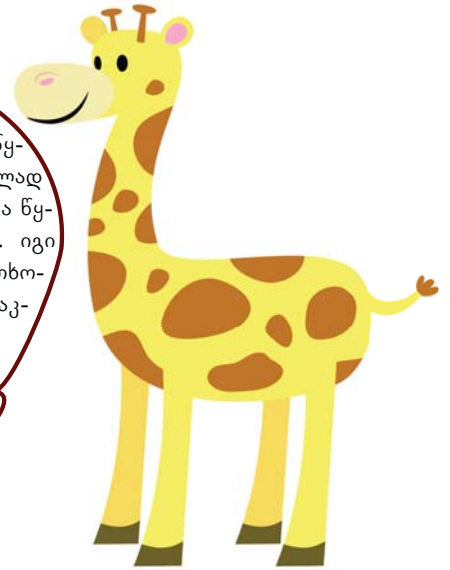

ჟირაფს კოპლებიანი სხეული, გარეული ცხოველებისთვის შეუმჩნეველს ხდის, რაც მას თავდასხმებისგან იცავს. ყოველი ჟირაფის კოპლები ერთმანეთისგან განსხვავებულია.

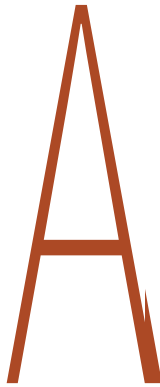
ჟირაფის ჯიშში გადაშენების პირას დგას. დღეს დღეობით მსოფლიოს მასშტაბით მისი რაოდენობა სავარაუდოდ 100-1500 ათასამდეა, რომლის დიდი ნაწილიც აფრიკის კონტინენტზეა.

ჟირაფი

დიდ ხნით უძლებს უწყლობას. მას თავისუფლად შეუძლია რამდენიმე კვირა წყლის გარეშე იცოცხლოს. იგი სავარაუდოდ წყლის მოთხოვნილებას მიღებული საკვებით უზრუნველყოფს.

ჟირაფი დაახლოებით 25 წელი ცოცხლობს. ჟირაფს დღე-ღამის განმავლობაში სულ მცირე 10 წუთი, საშუალოდ 1 საათი და ხოლო ყველზე მეტი 2 საათი სძინავს.

მაკეობა, 420-450 დღე გრძელდება, ხოლო ახალშობილი ჟირაფის სიმაღლე დაახლოებით 2 მეტრს აღწევს და საშუალოდ 68 კგ იწონის. პირველი ერთი წლის განმავლობაში 1,5 მეტრ იზრდება.

იმისათვის, რომ ჟირაფმა ლომების თავდასხმებისგან თავი დაიცვას უმეტესწილად ფეხზე მდგარი იძინებენ. აქვს კარგი მხედველობა და სმენა.

ჟირაფს გააჩნია ოთხი კუჭი. ეს იმისათვის, რომ ადვილად მოინელოს საკვები. ასევე ჟირაფი იმ ცხოველთა ოჯახს მიეუკუთვნება, რომელიც იცოხნებიან.

ჟირაფის ყველაზე უფრო საყვარელი საკვები აკაციის ფოთლებია. გრძელი კისრის წყალობით, ხის გრძელ ტოტებს ადვილად მიწვდება და ფოთლებს გემრიელად შეექცევიან. აგრეთვე ჟირაფს შეუძლია დღის განმავლობაში 45 კგ ფოთოლი მიირთვას.

